

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Partnerské vztahy u lidí praktikujících svazování

Daria Vasilieva

Bakalářská práce

Studijní program: Psychologie

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Eva Dubovská

Praha 2022

Prague College of Psychosocial Studies

Partner relationships among people who practice bondage

Daria Vasilieva

The Bachelor Thesis

Study program: Psychology

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Mgr. Eva Dubovská

Prague 2022

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze 15. 7. 2022

.....

Daria Vasilieva

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí Ing. Mgr. Evě Dubovské za její vstřícnost, přínosné rady a podporu při vytváření této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat participantům, za jejich ochotu účastnit se výzkumu, zejména pak děkuji za jejich otevřenost a sdílnost při rozhovorech.

Anotace

Klíčovým bodem dané bakalářské práce je japonský styl provazové bondage zvaný „shibari“, který je součástí BDSM. Důraz této práce je kladen na mezipartnerské vztahy příznivců této praktiky. Teoretická část je zaměřena na vysvětlení pojmů BDSM a shibari, zahrnuje historii klasifikace sadomasochismu v MKN a typy moderních vztahů. Praktická část práce obsahuje popis kvalitativního výzkumu. V průběhu studie bylo zpracováno 7 polostrukturovaných rozhovorů pomocí tematické analýzy. Tato bakalářská práce zkoumá význam shibari v rámci partnerských vztahů a popisuje jeho roli v těchto vztazích. V rámci výzkumu byla pozornost věnována historii vztahů respondentů, jejich způsobům budování a udržování vztahů, kritériím pro výběr partnerů a významným milníkům na cestě vývoje jejich postojů k daným vztahům.

Klíčová slova: partnerský vztah, shibari, BDSM, sexuologie, sociální psychologie

Annotation

The main point of this thesis is the partner relations among the enthusiasts of this practice. The theoretical part is focused on explaining the concepts of BDSM and shibari, including the history of sadomasochism classification in ICD, as well as types of modern relationships. The practical part of the thesis contains a description of qualitative research. Seven semi-structured interviews were processed using thematic analysis during the study. This bachelor's thesis examines the meaning of shibari from partner relationships perspective and describes its role in these relationships. As part of the research, attention has been paid to the history of the respondents' relationships, their ways of building and maintaining them, the criteria for choosing partners, as well as significant moments along the way of developing their attitude to these relationships.

Keywords: partner relationship, shibari, BDSM, sexology, social psychology

Obsah

Úvod.....	8
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 Typy BDSM	9
1.1 Co se skrývá pod BDSM	9
1.1.1 Problematika definování BDSM	9
1.1.2 BDSM jako zkratka	10
1.2 Základní pravidla BDSM	10
1.2.1 SSC a RACK	11
1.2.2 4Cs.....	11
1.3 Svazování	13
1.3.1 Historie shibari	13
1.3.2 Co je shibari.....	14
1.3.3 Typy session	15
1.3.4 Shibari komunita	16
2 MKN.....	17
2.1 Přejchod na MKN-11.....	17
2.2 Cesta S/M skrz MKN	18
2.3 Vyřazení konsenzuální formy sadomasochismu z MKN	19
3 Partnerské vztahy.....	20
3.1 Pojem.....	20
3.2 Typy vztahů.....	21
3.3 BDSM vztahy	22
3.3.1 Koncepty BDSM vztahu.....	22
3.3.2 Spokojenost v BDSM vztahu	23
3.3.3 Shibari vztahy	24
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	25
4 Výzkum	25
4.1 Výzkumný záměr.....	25
4.1.1 Motivace k výzkumu	25

4.1.2	Výzkumně otázky	26
4.2	Sebereflexe	27
4.3	Etické aspekty výzkumu	28
5	Metodologie	29
5.1	Sběr dat	29
5.1.1	Výběr respondentů	29
5.1.2	Rozhovor	30
5.2	Analýza dat	31
6	Výsledky	32
6.1	Informace o participantech	32
6.2	Určitá nemonagámie vztahu	33
6.3	Nejdůležitější složky vztahu	34
6.3.1	Podpora a pomoc	34
6.3.2	Komunikace	34
6.3.3	Důvěra	35
6.4	Shibari v rámci partnerského vztahu	35
6.4.1	Neuspokojivé vázání v rámci vztahu	35
6.4.2	Na společné akci záleží	36
6.5	Prvotní „úchylná“ kompatibilita nemusí být úplná	37
6.6	Vázací vztah	38
6.6.1	Na vztahu a jeho kvalitě záleží	38
6.6.2	Pravda a důvěra	39
6.6.3	Vázací vztah pokračuje i mimo session	40
6.7	Upřímnost a neskrytost v primárním vztahu	41
6.7.1	Pravda je klíčová	41
6.7.2	Partneři se znají mezi sebou	41
6.8	Volnější hranice	42
6.8.1	Žárlivost	42
6.8.2	Hranice jsou	43
6.8.3	Zkušenost s porušováním hranic	44
6.9	Uspořádat vztahy pomáhá hierarchie	44
6.10	Partnerské a vazací vztahy si jsou velmi podobné	45
6.11	Zásadní rozdíl je v sexu	46

6.11.1	Sex k vázacím vztahům nepatří.....	46
6.11.2	Sex v romantickém vztahu	47
6.12	Začátek vztahu.....	48
6.12.1	Do vázacího vztahu se vstupuje bez očekávání.....	48
6.12.2	Partnersky vztah se začínal za přítomnosti komplikace.....	49
6.13	Toxičtí lidé.....	50
6.14	Negativní kontakty v rámci shibari	52
6.15	Sebekritika – kritika sebe jako partnera	52
6.16	Kritéria výběru partnera	53
6.16.1	Otevřená mysl a rozum.....	53
6.16.2	Vzhled a sympatie	54
6.16.3	Soběstačnost	54
6.17	Další zjištění	54
6.18	Odpovědi na výzkumné otázky	56
6.19	Limity výzkumu	56
7	Diskuse	57
	Závěr.....	59
	Seznam použité literatury	60
	Seznam tabulek.....	66
	Seznam příloh	67
	Přílohy	I

Úvod

V moderní době se neustále vyvíjí a mění pohled na sexualitu člověka, ať už ve společenském, právním nebo lékařském rámci. Menšinové skupiny se čím dál více stávají předmětem akademické pozornosti. Přesto je většina z nich doposud prozkoumána nedostatečně a některé z nich téměř vůbec. Předmětem pozornosti této práce jsou lidé praktikující shibari (japonský styl provazového svazování), který patří k BDSM (svazování/disciplína, dominance/submisivita, sadismus/masochismus) se zaměřením na jejich vztahy.

Na rozdíl od shibari se BDSM věnovalo relativně hodně výzkumů, ale většina z nich byla postavena na předpokladu, že se jedná o patologii. Související s BDSM diagnózy - fetišismus a konsenzuální formy sadomasochismu, nevyžadující následnou lékařskou péči, byly vyřazeny ze seznamu mezinárodní klasifikace nemocí (MKN). Od 1. ledna 2022 tato změna oficiálně nabyla platnosti i v České republice.

Cílem této práce je přispět k pokrytí informačních slepých zón týkajících se shibari. Součástí práce je zpráva o provedeném výzkumu, předmětem kterého byly vztahy lidí, praktikujících shibari. Tato praktika se nejčastěji provádí ve dvou a předpokládá mezi účastníky blízký kontakt. Partnerské vztahy u lidí, praktikujících shibari předtím nebyli zkoumány a BDSM vztahům se výzkumně věnovalo relativně málo pozornosti. Ve společnosti existuje poměrně hodně mýtů, týkajících se především vztahu milovníků tohoto druhu aktivit.

Tato práce je rozdělena na několik částí. V první kapitole je věnována pozornost problematice definování BDSM, jsou popsány jeho hlavní směry a bezpečnostní pravidla. Součástí kapitoly je představení shibari, jeho historie, typy a komunity. Druhá kapitola je zaměřena na změny MKN, k nimž došlo v průběhu přechodu na jedenáctou verzi, ale také na průběh cesty sadomasochismu skrz seznam nemocí. Ve třetí kapitole práce jsou shrnuta klíčová pojetí týkající se pojmu partnerských vztahů a jejich specifik. Dále jsou v práci popsány jednotlivé typy vztahů, jako tradiční monogamní, polygamní, polyamorní, otevřené a BDSM vztahy. Pozornost je věnována taky výzkumům spokojenosti v BDSM vztahu a provazovým vztahům.

V praktické části práci je popsán postup kvalitativního výzkumu partnerských vztahů u lidí, praktikujících shibari. Součástí praktické části je představení výsledků tematické analýzy rozhovoru s 7 účastníky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Typy BDSM

1.1 Co se skrývá pod BDSM

BDSM je pojem, který je používán a široce uznáván mezi členy několika menšinových subkultur (Moser & Kleinplatz, 2006). Ve společenském rámci pojem odkazuje na sexuální aktivity a touhy spojené se způsobováním a/nebo přijímáním bolesti, předáním a/nebo převzetím kontroly. V rámci této práce budeme nahlížet na BDSM spíše skrze definici Newmahra (2011), který vysvětluje BDSM jako soubor aktivit, které zahrnují konsenzuální a vědomé používání bolesti, moci, představ o rozložení moci nebo jakékoli kombinace výše uvedeného pro psychologické, emocionální nebo smyslové potěšení.

1.1.1 Problematika definování BDSM

BDSM se skládá z tak rozmanitého a rozsáhlého počtu složek, že to neumožňuje využití jednoznačné definice. Pojem zasahuje do různorodých oborů (legislativa, zdravotnictví, psychologie, sociologie) a podle Mosera a Kleinplatza (2006) je především otázkou, kdo by ho měl definovat (psychologové, výzkumníci, sexuologové, lékaři, právníci, BDSM komunita, popřípadě někdo další).

Populární je přirovnání pojmu ke konsenzuálnímu anebo partnerskému sadomasochismu. Partnerským sadomasochismem se označují sexuální aktivity jedinců, které se konají se vzájemným souhlasem bez prožívání nežádoucích pocitů viny a studu (Weiss, 2002). Pojem BDSM bývá spojen jen s partnerskými aktivitami, ale některé aktivity může jedinec vykonávat zcela samostatně jak v rámci autoerotických praktik, tak i non-sexuální formou. Sadomasochistické prvky také vůbec nemusejí být součástí BDSM praktik, ale dodnes se v odborné literatuře pojem často vyskytuje jako synonymum k sadomasochismu anebo sadomasochistickým aktivitám. Weiss (2017, s. 89) to vysvětluje nedostatečnou popisnou hodnotou samotného pojmu sadomasochismus.

Přesto, že BDSM je často zvenku definován jako úchylný sex, může znamenat víc než jenom sexualitu (Sagarin et al., 2015). Ačkoli pohlavní styk může být součástí

praktik, často se BDSM aktivity provádí zcela non-sexuální formou a kladou důraz na jiné aspekty. Pod pojmem BDSM se může vyskytovat cokoliv od životního stylu, formy komunikace, sexuálních praktik, kvality jedince anebo skupiny (Kolmes et al. 2006).

1.1.2 BDSM jako zkratka

Nejčastěji se BDSM vysvětluje jako pojem zahrnující soubor praktik ve spojení se sexuálními variacemi, rozdělenými na 3 směry dosažení rozkoše. Pojem je akronymem, který se skládá z dalších zkratek. B/D (bondage/discipline) svazování/disciplína, D/S (domination/submission) dominance/submisivita a S/M (sadism/masochism) sadismus/masochismus (Seiler, 2010).

B/D (svazování/disciplína) odkazuje na praktiky s použitím fyzického omezení (bondage) a/nebo pravidel a trestu (discipline). D/S (dominance/submisivita) reprezentuje oblast tradic a rituálů, které se týkají převzetí (domination) nebo předání (submission) kontroly a moci mezi partnery. S/M (sadismus/masochismus) popisuje sexuální uspokojení dosažené způsobením (sadism) anebo přijímáním (masochism) bolesti a ponížení na konsenzuální bázi (Faccio et al., 2014).

Tato práce se opírá hlavně o výše uvedenou interpretaci zkratky BDSM. Upozorňuji, že i tato definice není dostatečně obsáhlá, protože ignoruje některé složky patřící k BDSM (např. praktiky spojené s fetišismem; hraní role bez přítomnosti B/D, D/S, S/M prvku), ačkoli jedinci provozující tyto aktivity se můžou považovat za BDSM pozitivní (dále BDSM+). Za jeden ze základních problémů s vymezením výstižného a jednoznačného pojmu považuji i to, že nejde přesně stanovit, kde už začíná BDSM a kde jde o praktiku vyskytující se v běžné populaci. BDSM praktiky provádí v soukromí i lidé, kteří se nepovažují za BDSM+. V rámci belgického výzkumu se ukázalo, že 46,8% výzkumného vzorku se účastnilo aktivit spojených s BDSM aspoň jednou v životě, k tomu 22% navíc mají nebo měli fantazie s BDSM spojené. Když se participantů přímo ptali, jestli mají o BDSM zájem, jenom 26% se přiznalo, že ano a 7,6% se identifikovalo za BDSM+ (Holvoet et al., 2017).

1.2 Základní pravidla BDSM

BDSM aktivity mohou potenciálně způsobit újmu na zdraví nebo psychice jedince. Zodpovědní BDSM+ jedinci dodržují základní bezpečnostní pravidla, která jsou aktivně propagována v komunitách. Pravidla se vyvíjejí podle doby, změn v

zákoně a objevujících se potřeb komunity. Mají ale i základy, které svoji aktualitu neztrácí. Ortmann a Sprott (2013) ve své knize zdůrazňují, že koncept a vzájemný souhlas mezi účastníky scény (jednotlivé realizaci BDSM) jsou tím, co odlišuje BDSM od násilí. Ve svém díle autoři věnují pozornost tomu, že pravidla se začala aktivně vyvíjet a šířit z důvodu, že BDSM je často asociováno s patologií kolem sadismu a masochismu.

1.2.1 SSC a RACK

Důležitost aspektu vzájemného souhlasu spolu s vyhodnocením rizik v průběhu praktik byly popularizovány již v 80. letech skrze slova *safe, sane, consensual* (bezpečně, rozumně, se souhlasem), což tvoří zkratku *SSC*. Tento akronym se stal vodítkem k odlišení přijatelných forem BDSM aktivit od nežádoucích (Downing, 2007).

Přestože *SSC* nabyl popularity a stal se „zákonem“ v komunitě, někteří BDSM praktikanti si uvědomili, že *SSC* diskriminuje *edgeplay* (hra na hraně; pod hrou je myšlena realizace BDSM), který nese vyšší psychické a/nebo fyzické riziko, což může být přímou motivací k účasti, a navíc má každý jedinec rozlišné preference a psychické/fyzické schopnosti (Williams et al., 2014). Podle Downinga (2007) toto uvědomění v 90. letech způsobilo krok k zavedení Gary Switchem pojmu *RACK* (risk-aware consensual kink). Důraz na dobrovolnost aktivit byl zachován, ale místo pojmu bezpečně přišlo pojetí „s uvědoměním si rizik“, což do sebe zároveň zahrnuje poselství pojmu rozumně.

1.2.2 4Cs

Pro mě bylo příjemným zjištěním to, že většina BDSM+ lidí, s kterými jsem se seznámila v průběhu svého výzkumu, nejenom zmiňovali výše uvedená pravidla v kontextu nezbytně důležitých elementů BDSM, ale kladli důraz i na další složky, které by neměly chybět a mezi které patří nepsaná pravidla shibari komunity. Přesto, že se v České republice v dnešní době moc nešíří princip, který bude popsán v této části práce, domnívám se, že výstižně popisuje to, čím se řídí místní komunita.

Princip *4Cs* (Williams et al., 2014) nabídl jako alternativu *SSC* a *RACK*. Akronym *4Cs* v sobě nese 4 poselství - *consent* (souhlas), *communication* (komunikace), *caring* (péče), *caution* (opatrnost). Autoři tohoto pravidla ve své

publikaci vysvětlují nutnost přítomnosti všech 4 složek při provádění BDSM aktivit a kladou důraz na důležitost propojení samotných částí 4Cs mezi sebou.

Williams et al. (2014) rozlišují 3 oddělené úrovně souhlasu. Prvním z nich je *surface consent* (povrchní souhlas), který je jednoznačný (ne = ne, ano = ano). Další druh souhlasu je *scene consent* (souhlas v rámci jednotlivé aktivity). Tady je myšlena především komunikace mezi účastníky scény před jejím začátkem. Účastníci se musí dohodnout na tom, co se bude dít v průběhu, a dohodnout se na *stopce* (slovo nebo gesto, kterým může kdokoliv z účastníků aktivitu ukončit). Vědci ve své publikaci popisují zajímavý druh souhlasu *deep consent* (hloubkový souhlas). Jde o souhlas jedince, který existuje už mimo schopnost použití *stopky*. Jako příklad je v publikaci uvedena situace, kdy *bottom* (jedinec přijímající BDSM aktivity) brečí a očividně trpí, možná přitom zažívá i *subspace* (viz. část 1.3.2), ale *stopku* neřekl. Předpokladem je, že tento stav může sám o sobě ovlivnit mentální schopnost říci stopku a vnímání toho, co se děje. Navíc může jedinec v tento moment i nevědět, jestli souhlasí s tím, co se odehrává, a i po scéně ho může dlouho trápit otázka, bylo-li to konsenzuální. Autoři považují tento druh souhlasu za ten, který může jedinec objevit až zpětně, a proto zdůrazňují důležitost *aftercare* (péče o jedince po BDSM aktivitě), komunikace a rozhovoru mezi účastníky. Toto rozlišení bylo odborníky zavedeno s cílem zdůraznit důležitost uvědomení si toho, že souhlas je "šedou zónou", a jednat by se mělo tak, aby možné psychické následky byly minimalizovány. Jako prevence je doporučeno nepopírat své negativní pocity a nejistoty před sebou, netajit se s nimi a otevřeně je komunikovat s účastníky scény.

Cutler (2003) v rámci svého výzkumu zjistil, že 19 ze 33 aktivních BDSM+ jedinců považuje *komunikaci* za nejdůležitější a také nezbytnou složku „dobrého“ BDSM vztahu. V pozdějším výzkumu Cutlera et al. (2020) se ukázalo, že i BDSM+ páry v dlouhodobých partnerských vztazích hodnotí komunikaci s partnerem za nejpřínosnější věc k funkčnímu vztahu. Podle Williamse et al. (2014) komunikace přispívá k lepšímu vzájemnému poznání jeden druhého, k blízkosti a péči, což pomáhá jedincům hrát na hraně, pokud takovou potřebu mají.

Williams et al. (2014) se domnívají, že integrace *ethic of care* (etika péče; směr morální filozofie, který se staví na vztahovosti lidí a péči jako ctnosti) do BDSM přispívá k pochopení a hlubšímu prožitku své sexuality a aktivit. Podle nich je sexualita komplexním, holistickým a víceúrovňovým fenoménem, který proniká do všech aspektů

lidské existence. Autoři kladou důraz na to, že každý jedinec je jiný, a sexualita a BDSM jsou sociálním konstruktem, což způsobuje to, že nějaká praktika může být v rámci jedné společnosti přijatelná a jinde označena za deviantní. V této části 4Cs kromě péče o sebe a o dotyčného, je poselstvím ohleduplnost, otevřenost k poznání subjektivní reality druhého s udržení úsudku o neznámých praktikách, uvědomování si a přijetí své sexuality bez diskriminace sexuality druhých.

Opatrnost podle Williamse et al. (2014) do sebe zahrnuje nejen uvědomování si možných rizik, ale vystihuje i důležitost opatrného zacházení i v průběhu praktik, aniž by se vyžadovala od participantů bezpečnost aktivit. Autoři předpokládají, že 4Cs má dostatečnou strukturu, aby sloužila jako vodítko, dávala flexibilitu a uplatnění BDSM+ lidem.

1.3 Svazování

Ve svém výzkumu jsem se zaměřila na osoby praktikující svazování. Tento druh aktivit spadá především pod kategorii B/D, často do sebe zahrnuje D/S a může být i S/M aktivitou. Bondage v sobě zahrnuje hodně praktik spojených s fyzickým omezováním, ale v této práci se zaměřuji konkrétně na japonský styl provazové bondage – *kinbaku/shibari*. Mezi *kinbaku* a *shibari* existuje drobný rozdíl, a ten je v komunitách po celém světě velmi polemizován. V průběhu výzkumu se mi ale bohužel nepodařilo najít odbornou publikaci v pro mě dostupných jazycích, vysvětlující tento rozdíl. Nejrozšířenější vysvětlení v mnoha jazycích je ale takové, kdy u obou směrů jde o stejný proces, ale s důrazem na pevnost a účinnost úvazu u *kinbaku*. Ve svém výzkumu jsem tedy nebrala ohled na to, jestli jednotlivci své praktiky označují za *kinbaku* nebo *shibari*, protože v obou případech patří do stejné komunity. V této práci budu používat termín *shibari*, protože se používá častěji.

1.3.1 Historie shibari

Shibari má své kořeny v Japonsku a pochází z období Edo (1600-1868). Přesto, že neexistují přímé důkazy, je předpokladem, že se tato praktika původně vyvíjela z tradičního Japonského bojového umění krocení soupeře - *hojojutsu* (Galati, 2017). Za otce moderního shibari je považován umělec Ito Seiu (1882 - 1961). Podle Mastera „K“ (2015, s.37) čerpal Ito inspiraci z umělecké kultury a ze způsobu trestu v období Edo. Více než 50 let působil především jako malíř, který svoje díla tvořil poté, co svazoval,

mučil a fotil své modelky. Umělec byl známý nejen díky svému unikátnímu rituálu, ale jeho kresby a fotoknihy měly velký úspěch. Jeho díla byla publikována v populárních časopisech, jeden z nich byl například japonský *Kitan Club*, který je známý především tím, že v 50. letech uvedl první veřejnou publikaci provazového bondage, kde byla nahá modelka. Podle Midori (2002) v dnešní době existuje hodně forem a konceptů provazové bondage. Někteří lektoři a umělci jsou spojováni s konkrétními styly vázání, přesto existuje velké množství stylů, které v sobě kombinují záměry estetické, sexuální a orientované na představení s tradičními a/nebo improvizáčními směry. Rozmanitost shibari tak roste s její popularitou.

1.3.2 Co je shibari

Shibari je praktikou provazového svazování člověka, lidí, sama sebe a/nebo nechávání se svázat provazy. Provazy mohou být i syntetické, ale preferované jsou přírodní materiály. *Session* (jednotlivá realizace shibari) může probíhat buď celá na zemi nebo i s částečným anebo úplným závěsem. Může se uskutečňovat jak v soukromí, tak i ve formě vystoupení před publikem. Přestože shibari nemá omezení co se týče počtu účastníků, role jsou významné. *Session* potřebuje *riggera* (vázající) a *modela* (vázaný), v případě self-bondage je jedinec v obou rolích zároveň. Praktikující shibari jedinci mají často preferovanou roli. Ti, kteří užívají obě role, se nazývají *switche* (Galati, 2017).

Obě role zahrnují proces učení. *Rigger* by měl být schopen použít provazy k dosažení esteticky krásného nebo bolestivého výsledku (podle domluvy s modelkou). Natrénování jednotlivých úvazů vyžaduje hodně času a znalostí. Schopnost vázat bezpečně bez způsobení dlouhodobých následků je podstatná. Doporučuje se začínat s improvizací v průběhu *session* až poté, co se vázací schopnosti dostanou do svalové paměti *riggera*. *Modelové* prochází úplně jiným procesem učení. Měli by poskytovat zpětnou vazbu *riggerovi*, která může prohloubit zkušenost a prožitek obou účastníků. Především musí být schopni rozpoznat podněty, které jejich tělo vysílá, rozlišovat například mravenčení způsobené ztrátou krevního oběhu od poškození nervů (Galati, 2017).

V průběhu *session* se mohou účastníci dostat do změněných stavů vědomí. Stav, který zažívá model se nazývá *subspace*. Je to stav zvýšené citlivosti a zranitelnosti, způsobovaný uvolňováním endorfinů. V jeho průběhu se člověk stává zmateným, často

tichým a snadno ovlivnitelným (Hines & Taylor, 2012). Submisivní jedinci popisují, že v jeho průběhu zažívají *out-of-body experience* (zážitek mimo vlastní tělo) doprovázený pocitem oddanosti, lásky a vděčnosti (Shahbaz & Chirinos, 2016). *Rigger* může v průběhu vázání zažít *topspace*, který odpovídá stavu *flow*. Csikszentmihalyi (2015) vysvětluje *flow* jako totální ponoření do určité činnosti, doprovázený radostnými pocity. Společným znakem *subspace* a *topspace* je zpřítomnění se a zapomenutí na každodenní starosti.

1.3.3 Typy session

V průběhu výzkumu jsem se setkala s několika různými typy zaměření session. Z důvodu, že v akademickém světě téměř nebylo shibari výzkumným předmětem, jsem provedla kategorizaci na základě diskuzí s shibari praktikujícími lidmi a svých vlastních dojmů.

Jako první uvedu vázání s důrazem na emoce a blízkost. Centrem pozornosti v tomto druhu je kontakt s partnerem, vzájemné povzbuzení citu, plnění citových přání a společný zážitek sám o sobě. Dalším typem, se kterým jsem se často setkávala, je session se zaměřením na rozvoj a sebepoznání. U tohoto druhu *rigger* aktivně manipuluje emocemi a psychikou modela za účelem vyvést ho z rámce komplexů, traumat a představ o sobě (např. skrz stud donutit jedince přijmout svou sexualitu; ukázat že model může zvládnout situaci, kterou si myslel, že sám nezvládne; ukázat, že je krásný i když je zcela psychicky nevyrovnaný; překonat sociální fobii z přítomnosti jiných lidí skrz session). *Rigger* také může být tím, kdo posouvá své šablony (např. skrze smutek přijme a realizuje svou agresi; uvěří ve své schopnosti a moc). Dalším druhem, se kterým jsem se setkala, je objektivizační session. V jejím průběhu je cílem ignorování lidskosti modela. U tohoto typu session si model může užít vlastní depersonalizaci. *Rigger*, pokud to dokáže, může vynechat empatii a postupovat spíše mechanicky. V těchto případech často jde o obzvláště sadistické vázání. Jako další druh bych uvedla technicko-estetický typ vázání. V tomto případě se klade hlavní důraz na krásu úvazu, uzlu a modela. Poslední typ, se kterým jsem se setkala, je postelové vázání. Záměrem session je pohlavní styk a jiné erotické praktiky. Zařadila bych zvlášť i typ ukázkových session, které bývají součástí workshopu nebo vystoupení. V tomto druhu je hlavním záměrem předvést pozorujícím potřebné praktiky.

1.3.4 Shibari komunita

Milovníci shibari patří běžně i k BDSM komunitě, která je dostatečně široká a přístupná jak v internetovém prostředí (informace, seznamování na webu a přes sociální sítě), tak i osobně (BDSM kluby, speciální srazy a akce). Mají ale i svou vlastní komunitu. Jones (2020) ve své práci poukazuje na to, že samotná subkultura shibari je výzkumem podceňována a považuje i ji samotnou za velmi komplikovaný a rozmanitý sociální svět, který je postaven na vášni, intimitě, propojení a angažovanosti. Ordean a Pennington (2019) ukazují na to, že v rámci shibari komunit je předmětem debat, aby shibari přestalo být klasifikováno jako součást BDSM.

V průběhu svého výzkumu jsem v místní komunitě nezaznamenala žádné podobné téma, všichni participanti se shodně označovali za BDSM+. Používají podobný žargon (např. o sobě mluví jako o "úchylech", ale nenese to negativní konotaci), s rozšířením o vlastní specifiku. Jak bylo v této práci už zmíněno výše, tento druh praktiky vyžaduje od účastníků (především od riggra) hodně praxe a úsilí. V průběhu výzkumu jsem potkala několik jedinců, kteří začínali vázat samostatně a učili se to skrze videa a zahraniční zdroje, ale spíše to bylo spojeno s faktem, že komunita byla nedostatečně rozvinutá v době jejich začátků. A i v komunikaci s dalšími lidmi jsem vyzorovala náznaky toho, že místní shibari komunita se hodně rozvíjela a posunula až za několik posledních let. V Česku se konají akce a festivaly. Komunita je zastoupená jak v online prostředí, tak i v shibari-studiích. Klade se velký důraz na učení a často se konají různorodé přednášky. Důležitost předávání zkušeností se odehrává nejen po stránce technické, ale i osobní. V shibari světě je běžné někoho oslovit a poprosit ho o hodnocení (např. zeptat se modelky na její zkušenost s riggerem; poprosit o pomoc s vyhodnocením nějaké sporné situace). Hodně lidí, které jsem potkala v průběhu výzkumu, zdůrazňovalo velkou podporu a pomoc, kterou dostali od komunity. Fascinovaně hovořili o lidech, se kterými se seznámili v průběhu své cesty se shibari. Často jsem se ale setkala i se smutkem, kvůli tomu že „zlých“ lidí je tam taky hodně a s názorem, že by se to mělo lépe řešit. V komunitě se věnuje velká pozornost prevenci zranění a zneužití.

2 MKN

2.1 Přejchod na MKN-11

Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a zdravotních problémů (MKN neboli ICD) je jedním z klíčových dokumentů, které mapují zdravotní statistiky a odrážejí podmínky lidské existence. V této klasifikaci jsou uvedena označení pro každé zranění nebo onemocnění, kterým člověk čelí a která mohou vést k úmrtí jedince. V roce 2000 bylo na zasedání Valného shromáždění zdravotnictví rozhodnuto vydat novou verzi MKN, která bude odpovídat aktuální situaci pro 21. století. Předtím byla MKN revidována přibližně každých deset let, a proto ICD-10 vydaná v roce 1990 podléhala revizi. Finální verze MKN, pro jejíž vývoj bylo zpracováno více než deset tisíc návrhů, byla představena v roce 2019 a oficiálně vstoupila v platnost 1. ledna 2022 (Who.int, 2022).

Zvláštní pozornost v nové verzi MKN je věnována parafilním poruchám, stejně jako kritériím diagnostiky některých poruch a stavů. Skupina parafilních poruch tak nahradila uskupení poruch sexuálních preferencí v souladu se současnou terminologií, která se využívá ve výzkumných a klinických kontextech. Specifikem parafilních poruch je to, že jde o vzorce sexuálního vzrušení zaměřující se na nesouhlasné reakce druhé osoby. Patří sem exhibicionistická, voyeuristická, pedofilní porucha, ale nově jsou také dodány kategorie sexuálního sadismu, frotteuristické poruchy a další parafilní poruchy (Reed et al., 2019).

Důležité také je, že MKN-11 rozlišuje mezi podmínkami relevantními pro veřejné zdraví a klinickou psychopatologií a mezi podmínkami odrážejícími soukromé chování. To je důvod, proč byly z nové verze vyřazeny kategorie sadomasochismu, fetišismu a fetišistického transvestismu (Reed et al., 2019).

Změny v manuálu se dotkly sexuálního konsenzu jak ze strany vyloučení souhlasných aktivit a preferencí, tak i rozšíření nesouhlasných. Zajímavé je, že pod novou kategorií ICL-11 - *Coercive Sexual Sadism Disorder a Other paraphilic disorder involving non-consenting individuals* může podle diagnostických kritérií spadat záhadná diagnóza „patologická sexuální agresivita“, která nebyla nikdy oficiálně zavedena v MKN a ani v DSM, ale byla používána v ČR pod kódem F 65.8, což označovalo „jinou poruchu sexuální preference“. Tato diagnóza se často jeví předmětem sporu českých

sexuologů a podle Páva a Brichcína (2019) budou zřejmě novinky v MKN-11 přínosné pro soudní sexuologii a klinickou praxi. V době psaní této práce probíhá validace českého překladu verze MKN-11, která zatím není zveřejněna.

Přesto, že velká část BDSM praktik se zavedením MKN-11 přestává být lékařsky brána jako porucha, některé její formy a praktiky vyřazeny nebyly. Pod kategorií *Paraphilic disorder involving solitary behaviour or consenting individuals* spadají praktiky výrazně ohrožující život a zdraví jedince (formy konsenzuálního sadismu, jejichž následkem došlo ke zraněním, vyžadujícím lékařskou péči; autoerotická asfyxofilie, což je vlastní uspokojování libida prostřednictvím různých forem dušení). Je důležité upozornit, že některé BDSM praktiky a zaměření mohou stále souviset s jinými typy poruch (např. osobnostními) a každý jednotlivý případ by měl být posuzován individuálně.

2.2 Cesta S/M skrz MKN

Pojmy sadismus a masochismus byly již v roce 1886 představeny v rámci medicínského diskurzu psychiatrem Krafft-Ebingem, který je považován za jednoho ze zakladatelů sexuologie. Představení a klasifikace nabídnutá lékařem se začala celosvětově šířit v 90. letech 19. století, kdy byla vydána kniha *Psychopathia sexualis* (Sexuální psychopatie), která byla přeložena i do jiných jazyků (Krafft-Ebing & Chaddock, 1892).

V době vydání první revize MKN, v roce 1900, nebylo rozlišováno mezi mentálními a fyziologickými nemocemi, ale v manuálu již bylo zmíněno „šílenství“. Žádné zmínky sexuálních aktivit tykajících se bolesti a omezování osobní svobody v prvním manuálu nebyly. Změny v MKN, týkající se mentálních onemocnění probíhaly pravidelně v každém novém vydání. V šesté revizi bylo v roce 1948 představeno už poměrně široké spektrum onemocnění tohoto typu s rozdělením do různých kategorií, kam byla poprvé zařazena „sexuální deviace“ bez jakékoliv specifikace. V MKN-7 z roku 1958 zůstala tato diagnóza umístěna v manuálu v rámci osobnostních patologií a žádné subkategorie přidány nebyly. V osmé revizi v roce 1968 byla kategorie sexuálních deviací vyřazena z poruch osobnosti a byla rozšířena o seznam specifických deviací. Mezi homosexualitou, fetišismem, transvestitismem se objevil S/M v kategorii „Jiné“ spolu s narcisismem a erotománií. V devátém vydání z roku 1979 byla kategorie přejmenována na „Sexuální deviace a poruchy“ a doplnila se o některé subkategorie

(např. zoofilie, transsexualismus, psycho-sexuální porucha). Sexuální sadismus, sexuální masochismus a fetišismus byly zařazeny do kategorie "Jiné". Došlo tedy k výrazné změně specifikace od obecného S/M k nezbytnosti sexuálního kontextu (Drdová, 2020).

2.3 Vyřazení konsensuální formy sadomasochismu z MKN

V České republice byl od roku 1994 platný manuál MKN-10, kde se sadomasochismus řadil pod poruchy osobnosti a chování u dospělých, konkrétně pod poruchy sexuální preference (kód F65.5). Podle definice označoval „*preferenci sexuální aktivity, která zahrnuje působení bolesti, ponížení nebo omezování osobní svobody*“ (Mediatelly.co, 2022). Přitom je pozoruhodné, že zhruba ve stejném období byl sadomasochismus z klasifikace MKN-10 v některých jiných zemích vyloučen. V některých severoevropských zemích, tedy v Dánsku, Švédsku, Norsku a Finsku, byl S/M označen jako alternativní sexuální chování.

Stejně tak k určitým změnám z hlediska definování sadomasochismu a jeho zařazení do klasifikace nemocí došlo v DMS-5 od Americké psychiatrické společnosti, tedy v páté verzi Diagnostického a statistického manuálu duševních poruch, která byla aktualizována v roce 2013. Parafilie byla vyřazena ze seznamu nemocí a začala být považována za sexuální zájem. Výjimkou jsou situace, ve kterých má S/M trvalý charakter, způsobuje klinicky významnou nepohodu pro jedince nebo pro něj představuje nebezpečí, případně nebezpečí pro jeho okolí (American Psychiatric Association, 2013).

Důvodem k odstranění sadomasochismu je především to, že praktikované aktivity nepřinášejí jedincům nebo druhé straně dlouhodobě nepříjemné pocity, jako třeba úzkost či deprese, takže je nelze označit za nemocné. Zároveň jsou tyto aktivity vykonávány se souhlasem všech účastníků, což vypovídá o tom, že se jedná o nenucenou činnost. Navíc změna sociálního klimatu vůči BDSM vedla k tomu, že tyto aktivity začaly být vnímány společností jako mnohem více běžné než dříve. Na druhou stranu to také způsobilo určitou destigmatizaci a destereotypizaci osob praktikujících S/M (Simula & Sumerau, 2019; Wright, 2018). Je však třeba mít na vědomí, že v českém prostředí se na odlišné sexuální preference stále nahlíží negativně (Novotná & Vojáčková, 2015).

3 Partnerské vztahy

3.1 Pojem

Porušení vztahů s nejbližším okolím je ve svých psychologických důsledcích jedním z nejtěžších a vyžaduje určité psychokorektivní intervence. To je důvod, proč jsou v psychologické vědě partnerské vztahy řešeny jak z hlediska obtíží, které vznikají při jejich vytváření a udržování, tak i s ohledem na vliv osobních charakteristik na kvalitu těchto vztahů (Ruiz et al., 2004; Donnellan, Larsen-Rife & Conger, 2005). Navzdory úspěchům při studiu těchto směrů existuje jen málo odborně vědeckých prací, které kombinují analýzu různých zdrojů obtíží v partnerských vztazích s osobnostními charakteristikami člověka. Zčásti je to způsobeno metodologickými problémy při definici pojmu partnerské vztahy, stejně jako rozmanitostí operacionalizace tohoto konceptu a metod jeho studia (Aveling & Jovchelovitch, 2014).

V obecné podobě pod partnerskými vztahy je možné chápat mezilidskou interakci se zástupci stejného nebo opačného pohlaví, která je charakterizována rovnoprávností partnerů, schopností vzájemně rozpoznat hodnotu a význam partnera, ochotou uspokojit vlastní potřeby a potřeby partnera, stejně jako pochopením a přijetím vlastního příspěvku k dalšímu rozvoji tohoto druhu vztahů. V moderní psychologické vědě probíhá studium partnerských vztahů v několika hlavních směrech. Například partnerství může být charakterizováno rovnoprávností a hodnotou partnerů (Contu & Girei, 2014), může působit jako přátelství, manželství nebo spolupráce (Fiori et al., 2018), ale také mít určitou poslušnost vývoje (Zeldin, Christens & Powers, 2013).

Termín partnerství se již dlouho používá v podnikatelském prostředí, kde je jasné určení práv a odpovědnosti stran, stejně jako systém sankcí a kompenzací v případě porušení ujednání. To je důvod, proč je aplikování pojmu partnerství v kontextu mezilidských rodinných vztahů často vnímáno jako něco nepřirozeného. Ve skutečnosti však jde o vztahy, kde se každá osoba cítí pohodlně a může získat to, co potřebuje (Aveling & Jovchelovitch, 2014). Podle Fioriho et al. (2018) partnerské vztahy jsou charakterizovány respektem k partnerovi a jeho názoru, zájmem o partnera, společným cílem, dialogem jako formou komunikace, pochopením vlastních práv a práv partnera, ale také sdílením odpovědnosti. Podle Gjuričové a Kubičky (2009) podstatou

partnerských vztahů je hlavně to, že jsou potenciálně symetrické a potenciálně sexuální. To však nejsou základní podmínky, bez nichž by nemohl partnerský vztah existovat.

Zajímavé také je, že mladí adolescenti vnímají partnerské vztahy poněkud jinak v porovnání s pozdními adolescenty, a to zejména v kontextu toho, co je pro ně v těchto vztazích důležité. Jak uvádějí Lacinová et al. (2016), mladí adolescenti zdůrazňují důležitost partnera jako osoby, která je považována za hlavní zdroj opory a jistoty. S postupem času přitom nabývají na významu nejen citové vazby k partnerovi, ale i nutnost udržování partnerského vztahu a péče o něj.

3.2 Typy vztahů

Existuje několik typů partnerských vztahů, a zároveň jsou různé v jednotlivých společnostech. Gjuričová a Kubička (2009) uvádějí, že některé typy vztahů společnost uznává a podporuje. Jiné vztahy společnost toleruje, ale společenský postoj vůči nim je nejednoznačný nebo odsouzený.

Tradičním příkladem partnerských vztahů jsou heterosexuální monogamní vztahy, jejichž hlavní charakteristikou je věrnost jednomu partnerovi, která je základní podmínkou vztahu (Bowen, 2018). Podle Soukupa (2011) nepochybným plusem monogamních vztahů je to, že jsou srozumitelné, schválené společností a velmi zdrojové. Navíc většina moderních diskurzů o lásce je založena na monogamii. V těchto vztazích je těžké si udržet spontánnost a dynamiku, zatímco nevěra je považována za morálně nevhodný a pokleslý čin.

Alternativní variantou partnerských vztahů je polygamie. Jedná se o formu vztahu, ve kterém muž nebo žena mají vztah s několika partnery. Jak uvádějí Nobleová a Širka (2021), na rozdíl od vícečetných a neregulovaných sexuálních vztahů existuje polygamie v téměř nerozlučném svazku s institucionálními manželskými normami. Představuje však poměrně konzervativní praxi, ve které jsou vztahy postaveny na principu jeden nebo jeden plus více legitimních partnerů. Takové vztahy mají své hranice a jasně předdefinované normy a jsou regulovány souhrnem představ o rozdělení rolí jak mužských, tak ženských.

Podobným polygamii, ale stále odlišným typem vztahů jsou polyamorní vztahy, při nichž se připouští, že láska v praxi je možná při interakci s více lidmi ve stejném časovém období. Takové vztahy nestanovují určitý počet partnerů ve vztahu a jsou

charakterizovány nehierarchickou strukturou. Nemají tedy tradiční základ v podobě páru a jeho místo je nahrazeno prostorem, ve kterém se lidé sbližují na různých úrovních. Tento přístup umožňuje jít za hranice obvyklých kulturních a společenských schémat a osvobodit se od dogmat, protože všichni účastníci polyamorních vztahů jsou k sobě upřímní (Moors et al., 2021).

Otevřené vztahy jsou charakterizovány dohodou mezi partnery o tom, že jsou pro ně dovolené těsné vazby s jinými osobami. Často se jedná primárně o sexuální vazby, ale ne vždy a ne pouze ony. V porovnání s polygamií, kde vztahy předpokládají svobodu jen pro jednoho partnera, se otevřené vztahy vyznačují svobodou pro každého účastníka těchto vztahů (Fairbrother et al., 2019). Podle Moorse et al. (2021) jsou do jisté míry prototypem polyamorie, protože dávají příležitost budovat vztahy (sexuální, emocionální a jiné) s někým jiným než s primárním partnerem. Otevřené vztahy ovšem předpokládají určité dohody mezi účastníky vztahu vyplývající z jasně definovaných pravidel chování.

3.3 BDSM vztahy

BDSM čím dál více se stává předmětem výzkumné pozornosti. Většina z nich je zaměřena na demografii, osobnost a motivaci BDSM+ lidí a relativně málo předmětem výzkumné pozornosti se jeví vztah. Ignorace zkoumání aspektu spojení mezi partnery může vest k dojmu, že BDSM je spojen hlavně s individuálním potěšením (Hammack et al., 2019).

3.3.1 Koncepty BDSM vztahu

Pojetí BDSM vztahů se rozvinulo spolu s rostoucí popularitou BDSM praktik. V každém formátu existuje vlastní typ vztahu mezi horní, topovou neboli dominantní osobou a dolní, bottomovou čili submisivní osobou. BDSM vztahy často se vyznačují tím, že předpokládají dlouhodobé sdílení moci nad všemi nebo některými oblastmi života dominantní osobě. Přitom submisivita a dominance se mohou redukovat jak na sexuální oblast, tak se mohou i vztahovat na jiné sféry života. V praxi se to však stává velmi zřídka. Vedle toho v BDSM vztazích probíhají časově omezené sexuální aktivity s použitím různých postupů a přísným vymezením rolí (Rogak & Connor, 2018).

Avšak jak zdůrazňují Strizzi et al. (2022), BDSM vztahy jsou extrémně heterogenní. To souvisí s tím, že erotická výměna moci, která je charakteristická pro

B/D praktiky, může být pro S/M skličující, protože bolest a její prožívání je jednou z klíčových složek v takových vztazích. Trvalé vztahy formátu D/S často probíhají zcela bez fyzických dopadů obecně. Nejsou výjimkou ani jiné případy. Například v S/M může hostitelská strana velet partnerovi ohledně určitých záležitostí, zatímco D/S v dlouhodobém vztahu mohou provádět B/D praktiky jen jednou za několik týdnů.

V kontextu BDSM se vyskytuje ohromné množství vztahových konceptů. BDSM může být součástí klasického vztahu, často se ale také objevuje v modelu herního partnerství. Tento typ partnerství vzdoruje dichotomii kamarád/mileneček. Koncept sdílené intimity vyskytující se v BDSM zpochybňuje nezbytnost páru jako takového a nutnost vytvářet intimní zážitky jen v soukromí. Při bližším pohledu BDSM současně vzdoruje a znovu podporuje určité prvky mononormativnosti. BDSM vztahy poskytují zajímavý výchozí bod pro náhled na intimitu z perspektivy otázek moci a souhlasu, než na klasickou představu o romantické lásce a rovnosti (Bauer, 2019).

3.3.2 Spokojenost v BDSM vztahu

Dřívější publikace tvrdily, že je nízká pravděpodobnost úspěšnosti dlouhodobého BDSM vztahu. Townsend (1972) za příčinu uváděl neslučitelnost uspokojování S/M a romantiky. Money (1986) kladl důraz na to, že je obtížné najít dokonalou shodu fetišů a zájmů ve vztahu.

Dancer et al. (2006) zkoumali spokojenost submisivních jedinců v 24/7 vztahu (především D/S vztah, ve kterém je výměna moci všudypřítomná a všezahrnující, v němž je mnohem vyšší počet pravidel a rituálů, které platí nonstop). Podle výzkumu bylo 88% účastníků spokojených nebo zcela spokojených se vztahem co mají. S nimi ve vztahu se zacházelo jako s partnery a byl brán ohled na to, aby byla zajištěna jejich fyzická a psychická bezpečnost.

Rogak a Conner (2018) měřili spokojenost se vztahem na vzorku 163 BDSM+ lidí, kteří uvedli, že jsou ve vážném vztahu. Skóre zkoumaných participantů bylo podobně jako u jedinců bez stresu (Crane et al., 2000) a podstatně vyšší než skóre jedinců v utrpení (Crane et al., 2000), což podporuje perspektivu, že BDSM vztahy mohou představovat zdravou a uspokojující formu vztahu.

Výzkum BDSM páru Cutlera et al. (2020) poukazuje na to, že dlouhodobé BDSM mohou být velmi funkční. Vědci přišli na to, že D/S dynamika slouží partnerům

k vzájemnému poskytování pocitu bezpečí spíše než k sexuálnímu uspokojení. Participanti studie kladli důraz na důležitost partnerské komunikace a blízkosti. Autoři si všimli, že účastníci jejich výzkumu v průběhu budování jejich vztahu museli dobře prozkoumat a uvědomit si strukturu moci, která ale byla jedinečná u každého páru. Participanti této studie svoje vztahy prezentovali jako stabilní a láskyplné romantické vztahy.

3.3.3 Shibari vztahy

Co se týká vázacích vztahů, existuje málo informací o jejich konceptech a významu. Poměrně často se dají v elektronických nebo knižních podobách najít spíše „návodů“ na to, čemu je lepší se vyhýbat a jak se má člověk chovat v té nebo jiné roli, nebo jak má v provazech pracovat se sebou i s druhým. V knize Barkasa (2017) je také popsána komunikace v provazech. V internetovém prostředí jsem narazila na jednotlivé příběhy shibari-vztahu s reflexí o tom, jaký má partner význam pro jedince. Předmětem mých diskuzí s lidmi praktikující shibari bylo i využití provazu jako transparentního nástroje k vybití napětí ale i k reflektování samotného vztahu. Je vidět, že v provazech hraje vztah velkou roli.

Galatti (2017) ve své práci nekladla důraz na partnerské vztahy, ale věnovala pozornost tomu na čem jsou obecně založené vztahy mezi praktikujícími shibari lidmi. Jejich hlavním základem je podle autorky otevřenost, důvěra a intimita. Uvedla, že provazové vztahy vedou ke hlubšímu spojení jak se svým nitrem, tak i s ostatním. Vnímá, že důraz na komunikaci a korelaci hodnot (obzvláště ohledně souhlasu) přináší pocit respektu, přijetí a bezpečí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 Výzkum

4.1 Výzkumný záměr

4.1.1 Motivace k výzkumu

V teoretické části této práce jsem se dotkla tématu komplikované výzkumné historie BDSM. Přesto nemohu tvrdit, že by se toto téma stávalo málo předmětem výzkumné pozornosti. Většina výzkumů ale byla postavena na předpokladu, že se jedná o patologii. V průběhu své dlouhodobé praxe v oboru sexuologie jsem zjistila, že to tak většinou sexuologové nevnímají. V poslední době už byly konsenzuální formy sadomasochismu oficiálně vyřazeny ze seznamu nemocí ve více zemích, a to i včetně České republiky. Vzhledem k tomu považuji za důležité, věnovat se výzkumu BDSM a jeho jednotlivým aspektům bez patologizace, což se sice stává čím dál častěji, ale doposud převládají výzkumy považující tento koníček/životní styl/sexuální preferenci především za odchylku. V komunikaci s BDSM+ lidmi jsem se dozvěděla, že i v moderních výzkumech se objevuje tendence zkoumat tuto skupinu z pohledu deviace (např. v případě dotazníku ani jedna z variant odpovědí nepřipouští možnost, že by byl jedinec spokojený s tím, jak to má a nechtěl by se z toho "vyléčit"), což vede v případě ochoty participanta zúčastnit se výzkumu často k předčasnému dokončení dotazování; navíc dochází i ke zkreslení výsledků, protože, jak se domnívám, tento přístup výzkumu odrazuje velkou část lidí, kteří tuto skupinu tvoří.

Na tuto skutečnost bych navázala i můj další důvod k výběru tématu mé práce. Považuji znalostní přehled odborníků (především psychoterapeutů) v oblasti sexuality za nedostatečný. Osobně jsem se setkala s lidmi, kteří kvůli nepochopení a neochotě jejich terapeuta pochopit jejich preference, ukončili terapeutický vztah, což vyvolalo kromě psychického zranění i negativní vztah k psychoterapii jako takové. Zním i jiné typy případů spojené s řešením sexuality v terapii, které osobně hodnotím za negativní. Psychoterapeut například určité sexuální vlastnosti klienta naopak přidal příliš velký význam, klient ji pak díky velké důvěře v terapeuta vzal vážně, a to způsobilo zhoršení jeho psychického stavu a vedlo ke dlouhodobému vnitřnímu zmatku. Osobně se často pohybuji mezi psychoterapeuty a v průběhu života jsem byla často i v klientské roli, ať

už v rámci výcviku nebo z osobních důvodů, a řekla bych, že s většinou terapeutů, které znám, bych ani já svoji vlastní sexualitu neřešila. Jednou jsem se setkala i s problémem u supervizí, kdy jsem potřebovala odborný pohled na věc týkající se práce se sexualitou klienta a supervizor o tom ani nebyl schopen mluvit. A to mě samotnou rozčiluje, protože považuji sexualitu za velice důležitou a podstatnou lidskou část, která se prolíná do dalších osobnostních a sociálních složek a myslím si, že je v psychoterapii nesmírně důležitá. Co se týče konkrétně skupiny BDSM, hodně výzkumů se věnovalo otázkám ovlivňování chodu terapie a psychoterapeutického vztahu přítomnosti v životě klienta BDSM (např. Lawrence & Love-Crowell, 2007; Kolmes et al., 2006; Hoff & Sprott, 2009), ze kterých je vidět, že vědomostní znalosti terapeuta hrají velkou roli v práci s BDSM+ klienty, kteří zůstávají často nepochopeni. Proto považuji za důležité více zkoumat a výsledky pak sdělovat, předávat a šířit.

Shibari se stalo mým výzkumným zájmem kvůli tomu, že skoro nebylo akademicky zkoumáno, a to i přesto, že je to poměrně populární praktika. I když je slovo shibari, podle mého dojmu, v běžné populaci neznámé, velká část lidí o této praktice slyšela nebo ji viděli například ve filmech. Roli pravděpodobně hraje i to, že je tato praktika náročná a vyžaduje od jedince velký zájem, hodně času a získání specifických návyků, což považuji za důvod, proč by se měli milovníci shibari zkoumat jako samostatná kategorie. V rámci přípravně-orientační fáze výzkumu jsem kontaktovala několik lidí z celého světa, kteří shibari praktikují, a zároveň se tomuto tématu věnují i jako vědci. V průběhu diskuze se mi potvrdilo, že odborné publikace na toto téma opravdu téměř neexistují, ale od každé z nich jsem dostala podporu a ujištění, že v shibari je hodně aspektů, které by se mohli stát výzkumným zájmem. Vztahy se pak staly mým užším zaměřením z toho důvodu, že session nejčastěji probíhá ve dvou a její součástí je blízký kontakt mezi modelem a riggerem, což může vnést specifiku v partnerské vztahy lidí praktikujících shibari. Z uvedených důvodů byl postaven výzkumný cíl.

Zjistit, jaké mají vztahy lidé praktikující svazování

4.1.2 Výzkumné otázky

VO₁: Jak respondenti uspořádávají své partnerské vztahy?

VO₂: Zda si vymezují pravidla/hranice ve vztazích?

VO₃: Co charakterizuje jednotlivé typy vztahů?

4.2 Sebereflexe

Vzhledem k tomu, že ve výzkumu jde o akademicky téměř neprozkoumanou skupinu lidí, a protože jsem se musela hodně opírat o své schopnosti, zkušenosti a poznatky, věnovala jsem se v průběhu celého výzkumu i sebereflexi. Sebereflexe je ve výzkumech podobného typu důležitá, protože osobnost výzkumníka může být pro výzkum jak přínosná a obohacující, tak může vést i ke zkreslení výsledků (Miovský, 2006).

Před začátkem výzkumu jsem sebe identifikovala v rámci vztahu ke zkoumané skupině a výzkumným otázkám s cílem posoudit, jestli náhodou nemám konflikt, který může ovlivnit moje schopnosti provedení a zpracování výzkumu. Neidentifikuji se jako BDSM+ osoba, ale z důvodů, které jsem již popisovala v teoretické části práce, nevyklučuji že jí jsem. Některé praktiky, které se dají přiřadit k BDSM, včetně shibari v roli modelky, jsem, zažila. Session proběhla pouze jednou, a to za účelem vyzkoušení, zcela non-sexuální formou. V osobním životě BDSM nevyhledávám ani se mu nevyhýbám. Podle MKN-10 bych nesplnila diagnostická kritéria k souvisejícím diagnózám. V průběhu života běžně potkávám BDSM+ a nemohu si vzpomenout na žádný případ, kdy by toto téma ovlivňovalo moje vnímání konkrétního jedince, takže se laicky dovolím označit za BDSM-friendly. Podlé mého názoru, je má otevřenost k tématu, aniž by pro mě byla osobní, spíše okrajová zkušenost a přispívá k výzkumnému cíli, kterým je „zjistit, jaké to je“. Co se týká partnerských vztahů, měla jsem osobní zkušenost jen s monogamním vztahem. V osobním životě běžně potkávám lidi, kteří preferují různé formy vztahu, takže pro mě ani toto téma nebylo nové. Našla jsem u sebe několik předsudků, které jsem se snažila eliminovat. Vzhledem k tomu, že respektuji jak svoji odlišnost, tak i toho druhého, nemyslím si, že můj osobní názor na toto téma by měl nějak významně ovlivňovat výzkum, ale poznamenala jsem si, že si na to u sebe musím dávat pozor.

Přestože jsem již byla seznámena s tématem, vnímala jsem i u sebe slepé zóny. V rámci přípravné fáze výzkumu jsem se snažila číst různorodé zdroje informací (články, knížky, blogy), kontaktovala jsem několik BDSM+ vědců, ale hlavně jsem komunikovala s kamarády ze shibari komunity. Byla jsem 2x modelkou na soukromých lekcích pro začátečníky. Toto všechno mi pomohlo osvojit si shibari žargon, úvazy,

zvyknout si na specifika. V této fázi bylo mým cílem porozumění tématu. Svoji identitu, postoje a cíle zájmu jsem před dotyčnými neskrývala. V průběhu této fáze jsem vnímala i to, jak na mě informace působí, vychytávala jsem to, co jsem nechápala a výsledné pochopení jsem vždy nakonec nabyla buď doplněním informací anebo hledáním podobností o tom, co už znám. Myslím si, že mi důkladná příprava pomohla snížit pravděpodobnost signifikantního zkreslení výsledků mnou samotnou.

V průběhu rozhovoru (viz. část 5.1.2) jsem se cítila komfortně. Během prvního rozhovoru jsem cítila lehkou nervozitu z toho důvodu, že jsem nikdy předtím žádné výzkumné rozhovory nedělala. V době jednoho rozhovoru jsem měla chřipku. Párkrát jsem vnímala příznaky lehké únavy u sebe a /nebo participantů v průběhu rozhovoru kvůli jeho délce. Toto všechno mohlo teoreticky ovlivnit průběh rozhovoru, ale na základě nahrávek a následující práce s rozhovory mám za to, že tyto okolnosti významně nijak neovlivnily kvalitu rozhovoru. Díky své dlouhodobé psychoterapeutické praxi v oboru sexuologie jsem zvyklá mluvit s lidmi (včetně těch, které vidím poprvé) o intimních tématech a myslím si, že se se mnou o nich mluví docela komfortně. Předpokládám, že výzkum může být zkreslen tím, že byl realizován v českém jazyce, který není mým mateřským jazykem.

4.3 Etické aspekty výzkumu

Před začátkem každého z rozhovorů byli participanté informováni o cílech, tématu a předpokládané délce trvání rozhovoru. V případě zájmu byla popsána i metodologie výzkumu. Před začátkem rozhovoru respondenti byli poučeni, že mají možnost kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumu odstoupit. Byli obeznámeni, že rozhovor bude nahráván za účelem jeho přepisu a anonymizace. Každý z participantů podepsal informovaný souhlas (viz. příloha 1) a žádný z nich v průběhu rozhovoru od výzkumu neodstoupil. Přepisy rozhovoru a podepsané informované souhlasy nejsou součástí příloh a nebudou zveřejněné z uvedených důvodů: a) BDSM+ lidé často skrývají svoji identitu a i v rámci komunity používají přezdívky; b) členové shibari komunity se znají a bylo by možné rozpoznat jednotlivé respondenty. Veškerá jména, přezdívky, názvy míst, akci a měst byli pozměněny, aby nebyli participanté jasně identifikovatelní. V této práci jsou probandi označováni podle mnou přidělených kódů. Každého respondenta jsem se pak doptala, zda můžu použít jejich jednotlivé charakteristiky za účelem jejich krátkého představení v práci.

5 Metodologie

Pro tento výzkum jsem si zvolila kvalitativní přístup, protože odpovídá výzkumným cílům, což není zobecňování, ale prohloubení poznatků o zkušenostech a prožívání lidí s přítomností vybrané charakteristiky a jejich následné popsání.

5.1 Sběr dat

5.1.1 Výběr respondentů

Participantů byli vybráni metodou účelového výběru, kdy účastníci jsou vybíráni podle předem určených kritérií (Miovský, 2006). Mým cílem bylo najít respondenty, kteří by pokrývali co nejvíc možných kombinací, co se týče pohlaví a vázací role. Předem byl stanoven účel najít z každé možné kombinace jednoho reprezentanta (muž/žena a rigger/switch/model). V průběhu výzkumu jsem se rozhodla rozšířit vzorek o jednoho nebinárního switch jedince. Dalším kritériem byla doba zkušenosti se shibari. Minimální dobu, kterou by měl respondent splňovat, jsem stanovila na 2 roky. Předpokládám, že je to doba, po které se dá říct, že shibari není krátkodobým zájmem, ale je významnou součástí života jedince.

Poptávku po respondentech jsem umístila na facebookové skupině věnované shibari. V ní jsem se představila, uvedla, že jde o výzkum za účelem vypracování bakalářské práce a objasnila jsem svou motivaci k výzkumu. Uvedla jsem možnosti a předpokládanou časovou náročnost účasti ve výzkumu. V poptávce jsem záměrně neuvedla, že se téma bude týkat vztahu, aby potenciální respondenti nemuseli posuzovat sami sebe, zda jsou pro to téma vhodní nebo nikoliv. Bylo to z důvodu, že jsem chtěla eliminovat subjektivní vnímání a hodnocení zkušeností s partnerským vztahem samotnými jedinci. Respondenti dostali bližší informace o výzkumném záměru před začátkem rozhovoru nebo v průběhu konverzace přes messenger. Obdržela jsem velké množství reakcí na uvedenou poptávku a nabyla jsem dojmu, že členové této facebookové skupiny jsou vůči výzkumníkům vstřícní a otevření ke sdílení svých zkušeností a názoru. Zprávy byli věcné, výjimkou bylo několik nemístních nabídek. Jak je v shibari komunitách běžné, v komunikaci používali členové komunity tykání. Pouze v ojedinělých případech jsem požádala o povolení k tykání. V průběhu jednotlivých konverzací jsem se ptala potenciálních respondentů na jejich zkušenost a preferovanou roli ve shibari a poté jsem odpovídala na jejich otázky. V případech, kdy jsem měla více

zájemců odpovídajících mým kritériím, byli participanti byli vybráni podle toho, s kým se rozhovor podařilo lépe časově naplánovat. V případech, kdy už jsem se s někým byla dohodnuta ohledně uskutečnění rozhovoru a ozývali se další vhodní potenciální respondenti, jsem zůstala u prvního zájemce, se kterým jsem už byla domluvená. Všichni participanti dodrželi naši domluvu s výjimkou jednoho respondenta, kdy jsme několikrát posouvali termín schůzky a nakonec jsem musela respondenta nahradit jiným.

5.1.2 Rozhovor

Ke získávání dat jsem použila metodu polostrukturovaných rozhovoru. Zvolena metoda umožňuje zachovat určitou strukturu, potřebnou k získání potřebné informace a zároveň umožňuje v případě potřeby přizpůsobovat otázky podle aktuálního chodu rozhovoru. Na rozdíl od strukturovaného rozhovoru respondenti nejsou zvláště omezeni pevnou strukturou, což umožňuje svobodnější odpovídání na stanovené otázky (Ferjenčík, 2000).

Na základě informací, kterou jsem získala v průběhu přípravné-orientační části výzkumu jsem předem napsala scénář rozhovoru (viz. příloha 2). Vytipovala jsem nejen otázky, které podle mého názoru by měly směřovat rozhovor k odpovědím na výzkumné otázky, ale i možné doplňující otázky v případě různých možných chodu rozhovoru. Podrobnějším vypracováním scénáře rozhovoru jsem se snažila zmírnit možný nežádoucí vliv toho, že rozhovory proběhly v jazyce, který není mým mateřským. Umožnilo mi to v průběhu jednotlivých rozhovoru rychleji se orientovat a věnovat veškerou pozornost participantům a výzkumným cílům, aniž bych musela příliš přemýšlet, jak mám formulovat otázky. Předem jsem ověřila scénář na několika lidech, kteří ale nebyli souvisle se shibari. Cílem ověření bylo zjistit, jestli otázky jsou srozumitelné a směřují respondenta k odpovědím na výzkumné otázky.

Rozhovory s účastníky výzkumu probíhali v období květen - červen 2022. Tři z nich probíhali online formou s použitím videohovoru. S ostatními respondenty jsme sešli osobně v Praze. Místo a čas realizaci jednotlivých rozhovoru byli přizpůsobené možnostem a komfortu participantu. Dva z nich se proběhli doma u respondentu, jeden u mě doma, jeden ve veřejném podniku. Signifikantní rozdíl v kvalitě jednotlivých rozhovoru podle způsobu a místa uskutečnění nevnímám. Před začátkem rozhovoru jsem se snažila vybudovat komfortní atmosféru. Z důvodu intimnosti tématu jsem se

držela neformálního přístupu vedení rozhovoru, aby jeho průběh nebyl ovlivněn zbytečnou nervozitou jak moji, tak i účastníku. Po navázání kontaktu jsem podrobněji představila participantům výzkum a jeho záměr, připomenula jsem, že budu rozhovor nahrávat za účelem přepisu, který bude následně anonymizován. V případě dotazu jsem odpověděla na otázky participantu a po ústnímu souhlasu respondenta s nahrávkou přistoupila jsem k rozhovoru samotnému. Doba jednotlivých rozhovorů se lišila. Podle záznamů nejkratší trval 1:02:07, nejdelší 2:41:08. V průběhu rozhovoru jsem se snažila příliš do vyprávění respondentu nezasahovat a podporovat jejich volnější vyprávění a objevení nových témat z původních otázek. Tempo rozhovoru a otázky jsem se snažila přizpůsobovat stylu a s použitím slov, který používá respondent. V každém z rozhovorů byli probrány veškeré předem mnou stanovené otázky, a to buď v průběhu volného vyprávění participanta anebo po doptávání. Rozhovory byli následně doslovně přepsané do písemné podoby s výjimkou změn kvůli anonymizace.

5.2 Analýza dat

Data byla zpracována pomocí tematické analýzy, podle kroků popsaných Braun a Clarke (2006). Podle autorek je pro analýzu nutné postupně se seznámit s daty, vygenerovat počáteční kódy, vyhledat a identifikovat témata, přezkoumat témata, definovat a pojmenovat témata a poté sepsat zprávu.

Nejdříve jsem poslouchala nahrávky rozhovorů a doslovně přepisovala jejich obsah. Po jejich opakovaném přečtení jsem si v textu barevně zaznamenala pasáže, odpovídající výzkumným otázkám, a jiné subjektivně zajímavé části. Zároveň jsem je propojila s počátečními kódy. Následně jsem podle podobnosti kódu a opakujících se vzorců roztrídila text do skupin, které by potenciálně mohly tvořit témata. Tyto skupiny byly několikrát přezkoumány a organizovány tak, aby jednotlivé pasáže neztratili původní význam a byly logicky přiřazeny. Následně jsem definovala a pojmenovala témata a podtémata. V tomto kroku bylo určeno jejich pořadí a vztah mezi sebou. Každý z výše uvedených kroků jsem uskutečnila s každým jednotlivým rozhovorem zvlášť. Následně jsem tento postup opakovala souhrnně. Poté byla sepsána zpráva.

6 Výsledky

6.1 Informace o participantech

Z důvodu zachování anonymity participantů, jsem pro jejich označování použila kódy a participantů představila jen krátce. Jelikož může v otázkách partnerství a vztahu hrát roli pohlaví a preferovaná vázací role, kódovala jsem pro jednodušší orientaci tyto údaje v označeních participantů. Za X jsem označila ženy, za Y muže. U jedince s proměnlivou pohlavní identitou jsem použila označení XY. V době rozhovoru se tento jedinec cítil být muž, tudíž v práci o něm píšu v rodě mužském. Preferovanou vázací roli jsem označila podle čísel, kde 1 = rigger, 2 = switch, 3 = model.

Tabulka 1: Přehled informací o participantech

	Věk	Zkušenost se shibari	Partnerský stav	Děti	Dosažené vzdělání	Zaměstnání
X1	30	5 let	má přítele (spolu 10 měsíců)	X	SŠ s maturitou	zaměstnanec
X2	20	3 roky	zasnoubena (spolu 3 roky) + má přítelkyni (spolu 5 měsíců)	X	SŠ bez maturity	žena v domácnosti
X3	26	8 let	má přítele (spolu 4,5 roku)	5 měsíců	SŠ bez maturity	žena v domácnosti
XY2	30	11 let	svobodný	X	SOU s výučním listem	podnikatel
Y1	32	3 roky	svobodný	5 a 8 let	ZŠ	živnostník
Y2	32	8 let	svobodný	X	VŠ	zaměstnanec
Y3	30	7 let	ženatý (spolu 10 let) + má přítelkyni (spolu 9 let)	X	VŠ	zaměstnanec

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, jaké vztahy mají participantů a žádná kritéria výběru podle partnerského stavu postavena nebyla. Respondenti se lišily podle vztahových modelů. Přesto se mezi nimi objevilo hodně společných témat. Strukturovala jsem výsledky tematické analýzy podle 15 témat a 20 podtémat tak, aby lépe odpovídali výzkumnému cíli a otázkám.

6.2 Určitá nemonogamie vztahu

Participantů se lišily podle typu svých současných a minulých vztahů, ale v každém případě jejich vztahy aspoň konfrontují mononormativnost. Také ve vztazích, postavených na klasickém modelu souběžně s partnerským vztahem, byli přítomni i ty vázací.

*„nejčastější forma, nejdelší forma je ta, že **monogamní vztah**, kde...kde máme...kde **mám sex jenom s tou jednou kočkou**...a do toho vážu, **mám provázovéj vztah s pár dalšíma lidma**, že vlastně to nejsexuálnější, co se děje je polibek...a to jsou prostě dlouhý...několik měsíců nebo let vztahy paralelní k těm partnerským...bude tam čistě jenom o to vázání“ (Y2)*

„my jsme otevření co se týče sexu... a vlastně jsme si řekli, že pokud by to bylo za našimi zády - je to nevěra, když o tom ten druhý bude vědět a tak...vlastně...a ten druhý to normálně odsouhlasí - to je v pohodě“ (X3)

*„(...)máme mezi sebou tady tuhleto otevřenost...a že **on je teda monogamní, ale otevřený**...že říká, že by jakoby nezvládnul v momentálním stavu více partnerů, ale je v pohodě s tím, když já to mám“ (X2)*

*„já se třeba jako obecně **nebráním jako polyamorním vztahům**, ale polyamorní vztahy je to prostě...složitý“ (XY2)*

*„jsem začal vázat ve vztahu, který potom skončil...a ukončoval jsem ho s tím, že nechci vstoupit do žádnýho dalšího klasického vztahu...tím myslím jako klasickéj monogamní vztah...protože si uvědomuji, že dlouhodobej nebo hlubší vztah se mnou je dost de...jako sebedestruktivní pro toho partnera, takže vím, že tam musí existovat nějaká protiváha, takže...at' už...at' už je ten **vztah otevřenej nebo polyamorickéj**...nebo jakýkoliv jinej, co si kdo vymyslí...tak něco takovýho by muselo vzniknout“ (Y1)*

*„**máme hodně volný hranice**, ale chci vědět s kým...chci vědět s kým...já to mám samozřejmě povolený taky, já jsem člověk, kterej, když ty hranice vlastně se nastavuju, chce jich mít na obě dvě strany...já třeba jsem zatím z našich volnějších vlastně hranic nevyužívá žádnou...on teda už jo, a trošku mrzí, že to nevyužívám, ale...já jako v současné chvíli nemám tu potřebu“ (X1)*

*„(...) chce-nechce my to prostě **máme otevřený** jo...Zuza prostě...já jsem jako říkal „Pokud si budeš chtít najít partnerku nebo partnera dalšího, já proti tomu nic*

nemám“ ona se taková...je to naprosto v pořádku... máme prostě určený mantinely co a jak tady v rámci toho otevřeného vztahu...u...u Olgy to samý, jako...u manželky, jo...akorát tam je to o tom, že, tam ona mně sama říkala „Víš jak, já kdybych si pořídila dalšího chlapa, tak tomu budu muset taky prát trenky za chvílku, takže jako...““ (Y3)

6.3 Nejdůležitější složky vztahu

Níže jsou představena témata, která vyskytovala v kontextu partnerských vztahů respondentů nejčastěji. Účastníci během svých vyprávění spojují tyto elementy s funkčností vztahu.

6.3.1 Podpora a pomoc

*„(...) co je nejlepší na mých vztazích...to člověče (pauza) asi to, že jako v některých fakt extrémních případech mě prostě **podrželi nad vodou**“ (Y3)*

*„ten **mě drží nad vodou**... nebo držel mě nad vodou...a vlastně díky němu jsem se postavila“ (X3)*

*„jestli někoho miluju, tak je to ten člověk, pro kterýho prostě...když mi tady zavolá ve 3 noci, že potřebuje pomoci, tak **se zvednu a pojedu a pomůžu**“ (Y1)*

*„ta **partnerská podpora**, porozumění...“ (Y2)*

*„ta **vzájemná pomoc** asi no, jsme si jako vzájemně pomáhali, když jsem nemohl já, tak mohla ona, když nemohla ona, tak já“ (XY2)*

*„(...) dobré komunikaci, k velké **podpoře** a dobré mezilidské práci“ (X2)*

6.3.2 Komunikace

*„**komunikace** vlastně...úplně na prvním místě...a dokážeme si říct úplně všechny svoje pochyby, svoje pocity...vlastně svoje...ne výčitky, ale jakoby poukazování na něco, co se nám nelíbí a vlastně dokážeme to akceptovat“ (X3)*

*„**komunikace** je pro mě důležitá“ (X2)*

*„(...) **nejhorší... mlčení... mlčení...neschopnost řešit problémy**“ (XY2)*

*„**komunikujte**...ať už je to...ať už vážete s partnerem nebo s někým jiným...povídejte si...může to fungovat paralelně při vztahu? může, ale musí si spolu všichni chtít povídat“ (Y1)*

„(...) zkušeností a **komunikací**...otevřenou komunikací a neustále otevřenou komunikací...laskavou neustálou otevřenou komunikací o svých pocitech...o očekávání, který ten člověk má od svého...od svého partnera, od různých akcí, na který se spolu ty dva lidi jdou“ (Y2)

6.3.3 Důvěra

„ten vztah je opravdu v tuhle chvíli založený na **absolutní důvěře**“ (X1)

„(...) jsme si uvědomili ten respekt v sobě, k sobě...k sami sobě a vlastně to, že sami sebe odevzdáváme tomu druhému, ale zároveň mu **dáváme tu důvěru**“ (X3)

„v tom posledním vztáhu jsem trpěl, protože ta holka ve mě nevěřila... v to co dělám, to jaké dělám...to... jsem cítil, že ta **důvěra** tam jako...není...se znevažovala moje myšlenky, moje názory, moje nápady a takhle, takže teď jsem v bodě, kdy si hledám holku, která ve mě bude věřit“ (XY2)

„(...) aby měla dobrý srdce, jakmile nemá, tak si toho člověka zas tolik nevážím a nepouštím si jeho blízko tělu... nevěřím mu... takže potřebuju...potřebuju dobrý srdce, **jinak to není důvěra**“ (Y2)

6.4 Shibari v rámci partnerského vztahu

6.4.1 Neuspokojivé vázání v rámci vztahu

U většiny participantů shibari v rámci partnerského vztahu nenaplnilo jejich provazové potřeby anebo přineslo komplikace.

„byly modelky, kde se mi prostě strašně líbilo, že ta modelka měla, nevím...měla strach v očích...nebo prostě byla hodně hlasitá, nebo naopak nebyla hlasitá... prostě ke každému sedne něco jiného...a ona se pak myslela, že ta session nebyla dost dobrá, když mi nedala nějaký takovýhle ten prožitek...který viděla někde jinde, že na mě fungoval... (nádech) takže většina našich session až byla fajn, tak v rámci nějaký aftercare **končila hádkou**...protože to bylo o tom, že „To bylo fajn, no ale mohlo to bejt lepší,, a už člověk jako...se ztratí v tomhletom“ (Y1)

„s manželkou se znám 10-11 let, s druhou ženou 9-10...jo, takže prostě tam už jsou úplně jiné poměry, než když jsou ty lidi tady pár měsíců nebo jednotky let jo...a

ted', jako spíš než to vázání jako řešíme“*Já...já mám špatnou matraci...já...kvůli tomu mě bolí záda...a kvůli tomu se **nemůžu onechat vázat***““ (Y3)

„ten není vůbec shibari, to je **vanilka**, tomu se říká, že je klasický vztah...ten je vanilka úplně ve všem, to je prostě takovej...uvařit mu kakajičko, pohladit ho“ (X3)

„(...) ona tu stopku jako nereflektovala a i potom mu to...pár minut pokračovala, kdy jsem fakt jako už jako...brečel a už jsem jako fakt odmítal...a můžu říct, že po tomhle tomu zážitku jsem byl dost jako...jak emočně, tak psychicky...hodně jako **zhroucenej**...že mi to fakt...pěkně jako rozbilo... jako doslova mě to...nedal jsem to, nedal jsem to a tady po tom zážitku jsem třeba **nechtěl s ní už jako vázat**“ (XY2)

„my jsme zjistili, že vlastně...co se týče sexu v partnerství, tak máme spíš **vanilkový sex**, občas ho okořeníme samozřejmě nějakým mladším svázáním, ale kupodivu jsme zjistili, že my jsme tak **rozdílný v shibari**, že v tomhle máme vlastně každý svoje modelky...takže my si sebe užíváme, tam máme tu větší něžnost, větší lásku a vlastně jakoby vybití víc ty energie... ted' nechci říct zlosti ...ale jakoby víc toho sadismu vybití mám vůči těm modelkám“ (X1)

6.4.2 Na společné akci záleží

Přesto, že většina respondentu mluvila o zkušenostech vázání s partnerem spíše pesimisticky pokud jde o pravidelné uspokojování vázacích potřeb, akce s partnerem hrála významnou roli ve vztazích většiny účastníků a ovlivňovala jejich postoj ke shibari v průběhu různých životních období. Někteří z nich se dostali ke shibari právě skrze partnerský vťah, někteří si obohatili shibari zkušenosti a objevovali si nové horizonty právě v rámci svých partnerských vztahů. Společné vázání také bylo subjektivně významné pro jejich partnery.

„(...) večer pak v posteli...úplně mi...říká „Viš co je dneska za den?“...říkám „Pátek...sobota“, no nějaký víkend, vím, že to byl víkend...a on „Ne, **dneska je den, kdys mě poprvý svázala**, i když si řekla, že mě vázat nebudeš“...ten z toho byl hrozně nadšenej“ (X1)

„na určitý věci jsem nejradši tady jako... s jedním člověkem, na určitý věci zase s jiným člověkem... hodně z nich...hodně v těchhle těch jakoby jednotlivých kategorií má v **top 1 právě můj primární partner**“ (X2)

„jezdili jsme na workshopy třeba, **praktikovali jsme to**...praktikovali jsme to i s dalšími lidma...dejme tomu... absolvovali jsme 8 workshopů, různých sezení“ (XY2)

„první 3 roky jsem...vlastně 3,5 roku...jsem chodil se slečnou, která váže nejlíp v „Země“, tak jsem si to **hodně užíval** tehdy ze strany modela“ (Y2)

„bývalá partnerka...ta z velké části umí krásně saturovat to, co...zvláště po tom, co jsme se rozešli (úsměv) tak mi umí krásně **dát to, co ve vázání potřebuju**“ (Y1)

6.5 Prvotní „úchylná“ kompatibilita nemusí být úplná

Většina participantů zmiňovala, že „úchylné“ stránky jejich partnerů na první pohled nejsou úplně kompatibilní.

„(...) potřebuju prostě to vedení...a proto jsem i vyhledávala jakoby... i **sexuální dominantní protějšky** (výdech) teď mám úžasného **subíčka**“ (X2)

„jsme **oba dva byli rigři**... primárně...prostě ten mindset je nastavený primárně na rigra“ (Y1)

„(...) vlastně změna...to byla ta, že bychom si jako partneři měli být **PARTNEŘI**...a nečekal jsem, že moje bývala přítelkyně bude mít ráda to, když se o ní budu starat, jako.. **kdyby byla maličká holčička** a já její tatínek, a že se to bude dít docela ČASTO...v normálním životě...že bude mít dudlíček, budu ji vodit za ručičku a bude jako maličká prostě pěti...nevím tří až pětiletá holčička...dlouhou dobu mi to nic moc neříkalo, než mi došlo, že prostě takhle je ráda, když se jí projevuje láska a že to může být docela roztomilý a vlastně dost úchylný a sexy a taky láskyplný...tak se mi to pak začalo líbit“(Y2)

„moje manželka je **dominantní sadomasochistka, zatížená primárně na krev...a na pásy cudnosti**...jo...já sám jsem **switch sadomasochystá** v sadistické poloze ujetej na **extrémní psychický násilí**...eeemm...v té fyzické spíš jako tak...jako...v té masochistické jako taky... jo... ale jako zase moji láskou - **latex, shibari**...jo...ale co nás třeba strašně pojí, tak to je láska k zvířatům...oba jsme chovatelé papoušků“(Y3)

„máme zase jiný preference i v tom vázání, on má víc to **vázání vlastně pro sex**...spojený se sexem, víc spojený s tou intimitou...já mám **vázání víc spojený s tou estetikou**, s tím **hraním**, s tím...dostat toho vázaného partnera na jeho **limity**“ (X1)

*„on je v pořádku s tím, že jsem **BDSM**, je v pořádku s tím, že prostě mám tu potřebu...ale na sobě **to dělat nechce**...zkusili jsme to, ale nechce...tak já jsem zase taky s tím spokojená a já si užívám ale i tu **vanilkovou stránku**...jako...pořád“(X3)*

6.6 Vázací vztah

V průběhu rozhovorů a v pozdější analýze jsem se snažila dávat pozor na to, jakou hodnotu participanti přisuzují svým vázacím vztahům a především tomu, jestli vůbec pro nich hraje roli kontakt s vázacím partnerem, nebo jde spíše o koníček a o samotný proces. Pro vazový vztah lze považovat za kategorii vztahu.

6.6.1 Na vztahu a jeho kvalitě záleží

*„měl jsem osoby se kterými se jako necítím...jako nějak...jako být extra blízký, vázal jsem s nima, ale nedává mně to...to, co potřebuju...já proto, aby to stálo za něco, tak **musím s tou osobou navázat nějaký vztah**... jo...je mi víceméně jedno jaký“(Y3)*

*„to byla vlastně první holčina, s kterou jsem vázal jako...že jsem cítil, že to je jako **vzájemný**, že to je super, že bysme jako mohli spolu v těch věcech jako...dělat“(XY2)*

*„samotný shibary děláme kvůli tomu, aby se lidi ve svých emocích a životech **spojili**“(Y2)*

*„(...) tam jsme si i pohledama a všem tak řekli, že děkujeme tomu druhému, že jsme tohle mohli mít, a že vlastně...je to furt stejně let dobrý a možná čím dál lepší, že prostě... fakt to aftercare...to jsme si vlastně **spojili** ty duše“(X3)*

*„tím, že mám právě tendence padat rychle do těch vztahů...tak i když o něj mám romantický zájem, tak to neprojevím...dokud to neprojeví ten člověk, protože jakmile už bych to projevila, tak vím, že bych do toho spadla....sss...akorát by to potom víc bolelo, kdyby ten člověk to neobětoval...takže se snažím jakoby čekat až ten druhý člověk **nastaví formu našeho vztahu a na tomto stavím**“(X2)*

*„**je to naprosto vzájemný** a většinou...když to je jednostranný, tak to nebude dlouhodobě fungovat, tak někdo z nich odejde nespokojenej a....a nebude to vyhledávat znova...ten kontakt“(Y1)*

6.6.2 Pravda a důvěra

Ve vyprávění o svých vázacích vztazích respondenti kladli velký důraz na stejné věci, a to i v partnerských, konkrétně na důvěru, opravdovost, péči a komunikaci.

*„já jsem byla totální myšlenkama...vlastně jinde úplně...ale jako nikde jsem nebyla, já jsem byla všude a zároveň nikde a byl to pro mě úplně hrozně pohlcující moment...a vůbec jsem ani nevěděla, jak se jmenuje...prostě **jsem mu věřila**“ (X3)*

*„nebude to muset mít zažití, nebude muset být v tom koloběhu a procesu shibari, nebo obecně bondage, ale bude absolutně otevřená a **důvěřovat** mi v tom, že to chci zkusit“ (XY2)*

*„tady v těch vztazích je to postavený tak, že prostě ten rigger nebo ten vršek maximálně **pečuje** o ten spod“ (Y1)*

*„(...) jim říkám múzy, protože když jsou v provazech, tak, tak se změní...z nich něco v mých očích...něco víc, co chci **opečovávat**, o co se chci starat, s čím chci něco zažít“ (Y2)*

*„(...) ona věděla, že já to **musím vědět**...abych dala pozor při vázání atd...a my jsme spolu měli úžasně vystoupení, ona mě provokovala a věděla ale, že mě **může provokovat, že neudělám nic**“ (X1)*

*„jsem mnohem důkladnější v tom, co **chci vědět předem**“ (Y1)*

*„jsem zjistila, že vlastně ty ovoce nemusí být jenom šťastný...že (pauza) je vlastně **úplně v pořádku**, že člověk cítí stud, cítí smutek, cítí všechny tyhle v podstatě negativní emoce, ale, že se dokáže užít“ (X2)*

*„(...) já zase **můžu být bez masek**...zase můžu...nemyslet“ (Y2)*

*„tohle jsou vztahy, kde se prostě **můžu být naprosto v klidu zranitelný** a ty holky **to nezneužijí**...jo...je to opravdu jedna z mála věcí, kde se můžu naprosto v klidku někde v tichosti vybrečet, prostě vybekat...a **bude to v pohodě**“ (Y3)*

*„já mám hrozně ráda vlastně modelky, který tak trošku jakoby...zloběj nebo jakoby...tím, že třeba zlobí mě, tak mi dávají najevo to, že **můžu být** na ně vlastně sadističtější, že **je to v pořádku**“ (X1)*

6.6.3 Vázací vztah pokračuje i mimo session

Všichni respondenti udržují vztahy se svými vázacími partnery i mimo vázání, tráví spolu čas i v rámci jiných aktivit. Někteří z nich jsou doposud v kontaktu se svými prvními partnery ať už s přítomnosti samotného shibari ve vztahu, nebo v jiné podobě. Navíc většina respondentů zmiňovala své první partnery v kontextu nezapomenutelných, výjimečných a oblíbených shibari momentů.

„se známe fakt jako strašně dlouho, takže výsledek je ten, že jako...když se spolu potkáme, tak my se většinou zasekneme slovně u něčeho... a je problém se dostat k akci...protože my si toho chceme sdělit strašně moc...jo...jako prostě... my se prostě sejdem a valíme na sebe hubu naprosto neskutečný kvanta informací“ (Y3)

„(...) napíšu, zavolám...nebo když ona je tady tak napíše jestli mám čas, že bysme si mohli sejít nebo tak...takže jakoby se snažíme se trávit jakoby i mimo ty provazy a jestli...bavit o normálních věcech jako v osobním životě...občas, když se nevidíme a potřebuju ji, tak ji prostě napíšu, občas, když ona potřebuje si vypovídat, tak napíše a tak...nebo si nahrajam hlasový zprávy...nebo si zavoláme...a jenom to, že někdo...že někdo tě vlastně vyslechne, je hrozně super, že máš...na koho se obrátit“ (X1)

„udržuju nějaký kontakt...opět se dostane k tomu...protože tomu rigrovi vědí že můžou maximálně důvěřovat...můžou mu říct cokoli... moje modelky vědí, že mi můžou klidně zavolat o půlnoci, že prostě něco, že mají třeba ataku...takový jsou taky...a prostě procházeli jsme tou atakou spolu, nebo že řeší prostě...že si našli i přítele a mají problémy partnerským vztahu“ (Y1)

„to byla vlastně moje první...moje první zkušenost se shibari...by the way, je vlastně ten člověk...tak s ním jsem v kontaktu dodneška...a je to moje...já to tak řeknu...to je moje shibari láska...to je můj pán a bude to můj pán prostě pořád“ (X3)

„kafíčka, obědy různě jako... občas na večeři, pokecat...řeším...řeším...tím, že jsem takovej, jaký jsem tak dělám trošku i vrbu prostě...takže řeším takovej těch...domácích, osobních věcí, vztahů, partnerů budoucích, minulejch a tak...takže jako vidáme se...vidáme se i jinde než třeba v provazech“ (XY2)

„mě zajímá jak se mají, čím žijou, v jaké příjdu v náladě...jednou za čas se prostě vidíme mimo vázání...něco prostě podnikáme v nějaké větší partě, jejíž jsou

*součástí...a...než se vidíme, tak se obejmeme...dáme si pusu...bude asi něco hezkýho...bud' si povídáme a vážem nebo jdeme válet nějak dřív...a to povídání je tam důležitý...**ti lidi mě zajímají a já zajímám je**, tak si vždycky chvíli povídáme...nebo jdeme na jídlo nejdřív...nebo potom“ (Y2)*

6.7 Upřímnost a neskrytost v primárním vztahu

Žádný z participantů v průběhu vyprávění o svých současných nebo minulých partnerských vztazích nezmiňoval utajení svých ostatních partnerů v primárním vztahu. Naopak zdůrazňovali důležitost pravdy ve všech typech svých vztahů.

6.7.1 Pravda je klíčová

*„**všichni víme, na čem jsme, nic se nezapírá**...komunikuje se do maximální otevřenosti, kterou si...kterou si vlastně ta moje partnerka žádá, když chci vědět všechno, tak prostě ví“ (Y2)*

*„chci ten vztah mít hlavně založený na **upřímnosti**“ (X1)*

*„já tady prostě jako nemám jako **žádný tajnosti**“ (Y3)*

*„hlavně, abych uměl komunikovat...vlastně...**sdílel se mnou všechno**“ (X3)*

*„většinou **chci vědět dopředu** kdy se má něco dít, když je to naplánované“ (X2)*

6.7.2 Partneři se znají mezi sebou

*„**znají se** všichni, no...všichni ne, ale minimálně o sobě ví (směje se) to povědomí tam je...hromada z nich jsou skvělí kamarádi, hromada z nich i mají vztahy mezi sebou, takže třeba můj nový rigger a moje milenka jsou partneři...můj mlátící kamarád je bývalý partner mojí milenky... a můj primární partner byl bne se všema těma zmíněnýma...takže (směje se) **taková velká pulipula**...no“ (X2)*

*„třeba v práci to...v práci to funguje naprosto normálně, na svém pracovním místě mám normálně na parapetu fotky obou žen...ze své svatby...jo...a když jsou nějaké firemní oslavy - **beru obě, automaticky**“ (Y3)*

*„zkusili jsme tam jít **oba dva** jako rigři... **každý se svým modelem**“ (Y1)*

„já jsem byla hrozně ráda, že se s nima měl...**byl ochotnej seznámit**, protože on je hrozně divoký introvert...přítel...a jeho někam dostat je umění (směje se) ale...byla jsem hrozně ráda a on byl taky hrozně rád, že jsem vlastně je seznámila“ (X3)

„snažím se o to, aby se **všichni měli rádi**...většinou se mi to docela daří“ (Y2)

„já jsem vlastně v současné době **viděla všechny jeho modelky**...on je poznává postupně...protože tím...jak já jich mám jakoby...víc“ (X1)

„jsme třeba i s tou právě přítelkyní bejvalou, s kterou jsme vážali...tak jsme třeba **ty věci praktikovali ve třech**... jakoby to shibari, že tam u toho byla, na to koukala nebo...jsem vážali ji, pak tu druhou holku“ (XY2)

6.8 Volnější hranice

Účastníci výzkumu ve svých vztazích zaujímají postoj, že pokud se o ničem nelže, nejedná se o nevěru. Toto téma je věnováno zkušenostem participantů s jednotlivými složkami „modelu věrnosti“.

6.8.1 Žárlivost

Účastníci výzkumu mají zkušenost s žárlivostí a umějí ji rozpoznat jak u sebe, tak i u partnerů. Většina participantů hlásila, že spíše to se děje výjimečně a žárlivost není přítomna v jejich vztazích na denní báze.

„(...) občasně prostě **přepadne žárlivost** v tom, že se jí...nebo mám pocit, že se **jí svěřuje víc než mě**...což v ten moment není pravda, ale je to moje utkvělá představa a z toho proudí potom žárlivost“ (X2)

„(...) jsme jako...jednu holku...měli tak jakoby...jako kdyby napůl...a přetahovali jsme se o ní, tak...že...třeba ona mi nenapsala a šla někam s ní a obráceně prostě...třeba, ale asi to nebylo žárlení, spíš to bylo...**potahování ega**“ (XY2)

„(...) ona vzala vodu a řekla...“Beru naši vodu“ a úplně jako se odpoutávala dřív, než my jsme ještě domluvili...a mě to bylo takový...“Už, už jsem natěšená prostě jít si sednout dopředu místo tebe“ ...mně to bylo najednou hrozně nepříjemný (...) já vím, že je to normální...ale prostě bylo tam takový to...ale jako...“**Seš můj**...ne její jako...ať má svoji vodu jako“ (X1)

„modelky **bývají žárlivý**...má bývalá partnerka **chtěla mít exkluzivitu**, že budu vázat pouze s ní, přesně, protože žárlí na ty ostatní modelky“ (Y1)

„Zuza byla možná tak **trošičku žárlivá** na jednu profidom kamarádku, jak...jednu chvíli lehce, ale to je tak všechno... a občas jsem si všiml, že jako...v nějaké nestřežené chvíli se většinou Zuza **pokouší provokovat** jako...manželku“ (Y3)

„kolem ty **nevěry**...mě to hodně bolelo a byl jsem smutnej a nervní...moc jsem neříkal, co se ve mně děje, protože jsem nechtěl mluvit o tom, že jsem naštvanej a že...že **dávám partnerce něco za vinu**... **jsem to v sobě tak nějak dusil**, ale byl jsem pasivně agresivní a nebylo mi dobře“ (Y2)

„úplně na začátku, jak jsem byla nakřáplá z těch předešlých vztahů a tak...tak já jsem...považ...považovala za **nevěru** i to, že on se **koukal na porno**“ (X3)

6.8.2 Hranice jsou

V porovnávání s klasickým modelem respondenti mají volnější hranice ve vztazích. Ale každý byl schopen si představit situaci, které by přesahovala pro něho přípustné hranice. Hranice tedy existují, ale jsou stanoveny na míru podle vlastností a přání partnerů.

„když třeba já chci po svém partnerovi, abysme spolu vázali a já byla jako esco...on pak někam jede a někoho sváže, tak v moment, **kdy já to po něm chci a žádám ho o to a on pak jede někam jinam**, ale dělá to někomu jinému, tak to je pro mě jakoby přes čáru“ (X2)

„věc, která u mě třeba nejde přes hranici, je přímo pohlavní styk vlastně s modelkou...má povolený jiný hračky atd. ale přímo pohlavní styk jako takovej...což znamená prostě **penis do vaginy**, tak nemá...tak vlastně povolený není“ (X1)

„když se to **opakuje a zasahuje mi to do každodenního vztahu**“ (Y2)

„přes čáru to by bylo asi porušení nějakých **bezpečnostních pravidel**...manželka třeba nechce, aby jako...jiná žena ze mě pila krev“ (Y3)

„**city**...no...jako takhle...jde o to jaký...pokud je to jenom jako chtíč... a...a...jakoby jenom taková ta...zamilovanost, která se dá ale překonat, že prostě...no...tak “Kdyby se s ní nevidím, tak to zase odezní”...tak je to ta no... pokud

je to takový vyloženě že by se fakt jako zamiloval hodně...já si to nedokážu představit...a ani... nedokážu si představit jeho že se zamiloval někde...jinde“ (X3)

*„tak cokoliv...i dotyky na jakýchkoliv intimnějších partiích nebo...nebo nadměrné dotyky třeba na prsou, se člověk se tomu při...při tom vázání nevyhne, ale je rozdíl mezi tím je...nakolik chceš a nechceš takto prostě...to by byla už nevěra, byl to opravdu ryze klasický jako...vesměs jako **vanilkový hranice** vztahu“ (Y1)*

*„pro mě je ta hranice - ten **sex**“ (XY2)*

6.8.3 Zkušenost s porušováním hranic

Většina participantů zmiňovala, že se ve svém životě setkávala s porušováním hranic partnerské věrnosti.

*„(...) jsem vlastně ublížila i sobě a přítelovi jsem ublížila, že vlastně jsem zjistila, že **dokážu být polyamorická**...a zrovna mně se to stalo... ale...vlastně jsem přišla za přítelem s tím, že „Mně se to stalo... já jsem se prostě ještě zamilovala a já nevím, ale teďka jako nemůžu si vybrat jo, není to prostě tak lehký““ (X3)*

*„mojí vztahy před BDSM byly vlastně 2...3, počkej...hahaha.... 3...3 byly 3...3 vztahy...a ve všech třech vlastně předtím došlo k tomu, že mě partner **podváděl**“ (X1)*

*„já jsem ani jako si nestyděl, když jsem já **přet'áp ty hranice**, prostě já jsem to v tu chvíli chtěl udělat a nesu si důsledky svých činů (nádech) samozřejmě, že člověk pak může jako... plakat nad rozlitym mlíkem, že důsledky mých činů můžou být celovečerní hádka...aaaa...vypadá to, že se tam vztah okamžitě rozpadne a že spolu měsíc pak nemluvíme... ale...v tu chvíli jsem to chtěl udělat, tak jsem to udělal no...a nemůžu říct, že to bylo špatně“ (Y1)*

*„Ten byl takovej vlastně chladnej a **podváděl** mě“ (X3)*

*„partnerka **podváděla** a lhala mi...a to jsem si myslel, že moc uskousávat nebudu, ale místo toho jsem měl vlastně...snahu si o tom popovídat, vyřešit to nějak v klidu a nedělat velký dramatický gesta, ale bolelo to a bylo to nepříjemný“ (Y2)*

6.9 Uspořádat vztahy pomáhá hierarchie

*„**hierarchicky** je to tak, že prostě na **prvním místě manželka**...jo, to prostě tady takhle je... potom **na druhém místě** je prostě Zuza...jako **druhá žena**...a pak*

tam...ne...neříkám, že se jedná o třetí místo, ale je to významná pozice...blízká pozice...jsou tady právě jako tyhle osoby, se kterýma takhle jako vážu“ (Y3)

„já jsem člověk, který má hrozně nastavenou hierarchii...když je tady moje modelka, ta hlavní, tak tam spíme všichni tři... já spím uprostřed, nesmí spát moje modelka vedle mého partnera...vedle přítele...neexistuje...zatím nejsem ochotná přijmout jeho modelku do postele (...) když by to bylo, že vlastně tady máme modelku oba dva, tak ani moje modelka se mnou nespí...protože my chceme ty modelky...aby si jedná druhý třeba nezáviděla...my chcem právě...aby...jo...oni dvě jsou vlastně na stejný úrovni (...) ještě mě napadá jeden případ, když by tady spala modelka a subka...tak modelka spí na gauči a subka na zemi...jo, že ta hierarchie fakt jako...neexistuje že já budu spát na gauči a modelka se subkou v posteli, v žádném případě...jo...a ty holky jako...vědí to dopředu“ (X1)

„když mám monogamní vztah, tak mi nejvíc záleží na tom aby bylo dobře mně ve vztahu s tou jednou partnerkou a tomu věnuju maximum úsilí...takže když se mojí partnerce nějaká modelka nelíbí, tak s ní prostě nevážu, protože nemám chuť řešit s nejdůležitějším člověkem v mém životě morodiny...nějakou...nějakou nepříjemnost kvůli někomu, s kým vážu nebo, s kým mám sex...za to nestojí“ (Y2)

„kdybych vázal i kdyby mi řekla...ať jdu vázat, tak přijdu domů a bude to takový výsledek, nebo to tak často uslyším, že mi to za to nestojí a...člověk ztratí úplně tu radost z toho, že jo? (nádech) takže jsem pak jako...přestal vázat“ (Y1)

„samozřejmě v primárním vztahu mám pravidlo veta...to samé má právě i můj partner, že prostě, jakmile se někomu z nás to nelíbí, tak prostě přesto nejede...přesto nejede vlak...a prostě jeden řekne ne a ten druhý si tím řídí“ (X2)

6.10 Partnerské a vázací vztahy si jsou velmi podobné

V průběhu rozhovorů a jejich pozdější analýzy jsem našla hodně shod mezi elementy vázacího a partnerského vztahu, jak v rámci analýzy samotných rozhovorů, tak i v porovnávání s ostatními. Respondenti tuto podobnost vnímají také.

„jde to ruku v ruce...protože...protože to já vnímám shibari je hodně o nahození blízkosti a určitýho krátkodobýho partnerství právě“ (Y2)

„jsou to vztahy, které bych rozhodně...to bude možná problém, jak přesně definovat...už jenom z povahy věci to, co děláš, je strašně intimní...když tady toto děláš

*s libovolným člověkem na určitý bázi, je to opravdu...opravdu šíleně, ale šíleně intimní a musíš tomu člověku důvěřovat prostě...to...stoprocentně - málo...takže podle toho ten vztah tak jako...vypadá, že jako...prostě musíme mít jako u sebe jako...**absolutní důvěru, absolutní spolek**“ (Y3)*

*„shibari pro mě ve velké části **zastupuje partnerský vztah**“ (Y1)*

*„když bereme partnerský vztah takovéj jako je doma..na celý život a tak...tak nemusí být skloubenej se shibari jako takový...shibari vlastně může být...jeden partner...a partnerský vztah doma prostě s rodinou a tohle může být úplně někdo jinej...bylo by teda fajn bejt k sobě upřímněj aby o tom (směje se) oba dva věděli, ale zároveň vlastně **v shibari ten partnerský vztah je taky...** nemusí to být člověk, který...spolužijou, ale musí tam být ta **důvěra**, musí tam být ta **komunikace**, musí tam být vlastně **všechno, co by zdravěj partnerský vztah měl mít**“ (X3)*

*„**u mě to je dost vázané**...vzhledem k tomu, že si vybírám partnery, aby měli stejné zájmy, co já...tak je to u mě dost navázané, ale pokud se nebavíme čistě jenom o partnerském vztahu...v tom smyslu jako romantický (pauza) tak na i dost, v uvozovkách „partnerů“ ...co jsou vyloženě jenom právě pro vázání a další...plynutí“ (X2)*

*„za mě je to určitě jako **komunikace**...je to **důvěra**...a je to vlastně ta **otevřenost**, protože...když bych vzal jako ze **všech úhlů pohledu tu shibari a partnerský vztahy**, který jsem jako měl nebo mám, tak to bylo vždycky jako...o tom, že si ty lidi museli nějakým způsobem důvěřovat, a byt otevřený tomu, co chtějí dělat nebo nechtějí dělat“ (XY2)*

6.11 Zásadní rozdíl je v sexu

6.11.1 Sex k vázacím vztahům nepatří

Účastníci výzkumu se shodli v tom, že sex ve vázacích vztazích po vzájemné dohodě může byt součástí vztahu, ale vázací vztah sám o sobě rozhodně nestaví na sexu.

*„s těma lidma, kterých chci vázat, **nechci mít sex**, jo, takže pro mě jakoby tyhle hranice zůstávají skalpevně daný“ (X1)*

*„(...) se dá něco, co mě vzrušuje, a něco, co je hezkýho, co mě vzrušuje...emočně použít na **něco jiného než sex**“ (Y2)*

„mám tady jako pár riggerek, se kterýma jako vážu...jo...jsme si blízcí...je to hodně intimní...extrémně intimní...**intimnější jak sex**...je to v podstatě asi tak intimní, jako když chceš někoho zabít v takovýhle věcech...jo...ale jako **romantický vztah to není**“ (Y3)

„furt jako si vcelku držím to, že s **modelkama nechci spát**...respektive...problém, když pominu teda, co je pro mě sex, tak problém sexu je i ten, že to okamžitě mění dynamiku toho vztahu...90% vztahů se změní po tom, co ty lidi se spolu vyspí... co je minimálně zábavný je to, že dokud se spolu nevyspíme, tak je to hranice, na kterou se dá tak jako...kterou se dá pokoušet, jakože...“A ted' by to tak mohlo dopadnout a nedopadne“...je to nějaký predikament“ (Y1)

„Ne, **nemá to nic dělat se sexem**, jo...je to možná erotická aktivita, jo...někdo se u toho může vzrušit, ale nemá to co dělat se sexem“ (X2)

„máme spolu hrozně výjimečný vztah, že vlastně...nebyl vyloženě... jak se to řekne... **nebyl sexuální**... jako...s penetrací, ale o to víc je výjimečnej“ (X3)

„(...) ty holky jako...si teda to ptali jestli něco bude, říkám že ne, že to bude v klidu a samozřejmě čemu jsem jako...absolutně nedálo uvěřit...a ty holky se na to koukli a „Počkej...takže fakt nic?“ „Ne“ „Aha... tak to nic, tak to my do toho nejdem“ (směje se) cože? Já jsem teda teoreticky...potencionálně jako...mít sex s deseti holkama, ale vlastně **já ho nechci ten sex**, ale prostě (směje se) oni ho chtějí...a já vůbec ty jo...takže od ty doby jsem to...přestal jako řešit, protože já to **nedělám kvůli sexu**, já to dělám kvůli těm emocím, kvůli tomu prožitku, kvůli tomu cíli“ (XY2)

6.11.2 Sex v romantickém vztahu

Respondenti mají mezi sebou jak hodně podob, tak i odlišností co se týče sexuality, zkušeností a vztahu k sexu. Ale pro každého z nich sexualita hraje významnou roli. V rámci každého z rozhovorů se účastníci opakovaně vraceli k sexuologickým tématům. Zajímavé je, že většina participantu zmiňovala a i přímo sex jak v kontextu nejlepších zkušeností v partnerských vztazích, tak i v kontextu těžkých momentů ve vztahu.

„bude to znít fakt hříšné, ale asi **sex**“ (X3)

„první **sex** v latexu (směje se) ten byl fakt dobrej“ (Y3)

„tenkrát jsem dosáhla svého prvního **orgasmu**, a to díky tomu, že vlastně jsem si strčila...najednou...z toho že jsme prostě souložily a na druhém stole jsem měla opřenou nohu...jak tam byla svíčka, tak já jsem si strčila prst do svíčky...a mě to tak vykolejilo z rovnovahy...bylo to tak úžasné, že se mi nezajímalo, že mi...nohu...ale prostě...horkej vosk na palci u nohy...nejedno absolutně všechno spustil a absolutně to bylo úžasný“ (X1)

„**sex** je pro mě jedná...no, respektive jediná věc, kterou jsem si uchoval jako velmi jako...ryze osobní...intimní...a to je jediný místo, kde dobrovolně odevzdávám kontrolu“ (Y1)

„primárně to odděluju na vztahy sexuální a nesexuální...nebo jinak...vztahy, ve kterých mám sex a nemám sex...pokud jsou vztahy, ve kterých **mám sex**, tak tam je všechno, protože to je většinou **partner**“ (XY2)

„to je vždycky **sex**“ (Y2)

6.12 Začátek vztahu

V průběhu analýzy jsem vypožorovala rozdíl mezi partnerským a vázacím vztahem na začátku jednotlivých vztahů participantů. Všichni respondenti, bez ohledu na typ, preferují nemít ve vztahu žádná očekávání. Ve svém vyprávění o začátku partnerských vztahů ale některé detaily upoutaly moji pozornost.

6.12.1 Do vázacího vztahu se vstupuje bez očekávání

„jsem prostě čekala, že mi ukáže co je to...co jsou to provazy, ukáže mi prostě...že mě **takhle sváže a hotovo**“ (X3)

„on mi teda řekl po vystoupení "Dej mi čas, pak si popovídáme"...neřekl mi na rovinu...**budem...nebudem vázat**...a já to dělám od ty doby...to dělám opravdu stejně, protože...a řekl mi „Popovídáme si“, zpatlal se mě na zdravotní komplikace...na to, co mám za sebou, jestli jako...se souhlasím, jestli můžeme stop atd....a jo...jen tu zkušenost, co já jsem dostala jenom předávám dál...a mě tenkrát svázal“ (X1)

„mám tady rozjednané další riggerky, jakože **dáme kafe a uvidíme**“ (Y3)

„do veškerých session a interakcí vstupuju vždycky bez očekávání...velmi často i bez plánů, co budu dělat...protože ten prostor za mě by měl být naprosto neutrální a člověk by si tam neměl reflektovat nějaký svoje...svoje prožitky z civilního života“ (Y1)

„představa byla taková, že ty holky zjistějí...jaké je se mnou vázat... já si zavážu s nějakou další prima zajímavou rukou a uvidíme...co s toho bude...zkusíme...uvidíme...něco jako jít na kafe vlastně“ (Y2)

6.12.2 Partnersky vztah se začínal za přítomnosti komplikace

Participantů výzkumu hodně zmiňovali role pomoci ve vztazích, ať už partnerských nebo vázáních, v rámci rodiny nebo komunity. Zajímavé je, že účastníci zmiňovali přítomnost nějaké komplikace na začátku vývoje jejich partnerského vztahu, kde participant nebo partner právě poskytl druhému pomoc. Někteří z participantů už se znali dříve a pomocná ruka, pochopení a přijetí změnili směr vývoje jejich vztahu. Navíc u některých účastníků nějakou dobu vztah fungoval v rámci blízkého přátelství.

*„ze začátku vlastně...vztahu...to jsme...to **měli hodně složitý** z toho pohledu, že (nádech) bývalá přítelkyně už musela jako...ve chvíli...kdy to šlo, tak už musela chodit na brigády, musela přispívat na chod domácnosti (nádech) její rodiče si v poměrně už jakoby...starším věku pořídili další dítě, o který se ona musela starat, takže **naše prvotní ranění vypadalo tak, že jsme chodili s jejím malým bráškou v kočárku jako no...to bylo naše jako úžasné rande prostě v 17 letech...to chceš jako“ (Y1)***

*„moje manželka...to začalo jako kamarádství...známe se tady už jako opravdu hodně dlouho a začalo to tím, že jsme se potkali na sadomasochistickém srazě (...) mi **poslední spoj** do “Město” jede právě tady za 20 minut...to trolejbusem prostě **nestihnu...tak “Hele, já tě vezmu”** tak vytáhla fiata furto no...a jeli jsme takhle na nádraží...a tam jsme jako...spolu stáli nějakou dobu, než ten vlak jako... přijel a kecali jsme o všem možným a takhle jsme potom jako...spolu navázali jako...i nějaký **kamarádský vztah**, kecali jsme, no pak jsme se trošičku více jako sblížili“ (Y3)*

*„v té době jsem teda byla ještě s bývalým...už podruhé, ale už to bylo takové...že „Ted’ potřebuju najít ideální příležitost když se rozejít, ale nejdřív se musím najít něco, kde bych mohla zůstat“ protože jsem bydlela s ním...no jeden den jsem to nevydržela, hodila jsem po něm klíče, že už k němu prostě domů nepříjdu...napsala jsem to do naší skupiny přátel „Hele, **dneska spím asi pod mostem je teplo, tak to bude v pohodě“** on*

*pro mě přijel...rytíř ve červené feldě (směje se) s tím, že dobrý, tak třeba týden tady můžeš zůstat...no mezitím jsme spolu začali blbnout víc...začali jsme spolu spát...aaaa což bylo někdy o prázdninách ještě...jestli v srpnu a někdy...desátý říjen...tak někdy v říjnu jsme si teda řekli, že tak „Asi spolu...asi spolu chodíme“ (směje se) takže jsme spolu **nejdřív začaly bydlet, pak spát, pak až chodit**“ (X2)*

*„já jsem vlastně potom **nestíhá vlak**, protože po konci workshopu jsme se...jsme se zapovídali a já bych nestihla dojet MHDčkém vlastně na to nádraží, odjet zpátky do “Město” tím vlakem, který jsem měla vlastně koupeny, no a **on se nabídl, že mě odveze**...řekl...že...že teda to má po cestě...už jsem zjistila potom, že to nebylo úplně po cestě, byl to takový hezký trojúhelník...k místu jeho bydliště, ale dal nám, ale v tomhle tom vlastně...to pro mě byl..ten člověk mě zajímá, ten člověk dělá to, co já, kdyby někdo byl na mém místě, udělám to stejný“ (X1)*

*„skončilo to vlastně tak, že jsem díky nynějšímu přítelovi měla ale...jako kam složit hlavu, že vlastně...**někdy v půl třetí v noci...tak jsem se stěhovala k jeho mamince**...jo...no a vlastně od ty doby jsem s ní...jo, dala jsem si takový odstup, že vlastně asi **4 měsíce jsme spolu neměli úplně nějak intimní vztah**, protože jsem říkala „Hele, já nikdy nebyla sama a prostě to potřebuju““ (X3)*

6.13 Toxičtí lidé

Ve svých vyprávěních respondenti opakovaně zmiňovali zkušenosti s psychicky nestabilními lidmi, ať už v rámci partnerských nebo vázacích vztahů. U více respondentů v rozhovorech byli zmíněny zkušenosti s násilím a zneužíváním. Opakovaně byly zmíněny psychická onemocnění a manipulace. V některých případech příběhy jsou příběhy skoro do detailů podobné. Tady jsem se naopak snažila vybrat různorodější pasáže, které pokrývají různé variace těžkých zkušeností a typu kontaktu.

*„v tom prvním vlastně vztahu, tak já jsem **otěhotněla po tom co mě znásilnil**...a pak jsem **o to přišla kvůli tomu, že mě zmlátil**...takže vlastně vyrovnání se s tím, že on mě znásilnil...z toho zla se stalo něco hezkýho, byla jsem těhotná ale potom zase mi udělal něco zlýho a přišla jsem o to“ (X3)*

*„první přítel...co jsem měla...tak byl vlastně ve 13ti, kdy to bylo...“Můj bože šikanovaná osoba...o ni se zajímá starší chlapec o to je úžasné”...no nedošlo mi, že by za tím mohlo něco být...a nedopadlo to úplně dobře, **nezačala jsem sexuální život***

zrovna ve chvíli, kdy bych chtěla začít a vzhledem k tomu, že měl nahrávky, tak potom jakoby si ze mě dělal člověka, kterýho chtěl“ (X2)

*„byla holka, která **fakeovala sebevraždu**, že prostě...si nechala udělat jakože fotky...artový fotky, kde vypadala...jako...že je mrtvá...no a...a byla docela chytrá prostě...vzala telefon svoji mámy, který si uměla otevřít...poslala mi fotky, kde byla jako ona...jako podřezaná ve vaně...a tam...tam mi prostě naposílala ty fotky a jako...slovama tý matky mi řekla “Podívej se, cos...co jsi provedl mojí holčičce” jo...tak...tak to tu už jako...bylo docela drsný na mě no“ (Y2)*

*„my se se rozešli a to...a on začal... nejdřív mi **povídat o sebevraždě**, potom i kamarádům okolo...pak vlastně poslal fotku, která jsem věděla, že není nějak dlouho stará a byla jsem zrovna v práci a on mi napsal něco jako... „Sbohem (...) já, než bych tam dojela, tak bylo rychlejší zavolat policii...takže jsem zavolala policajty, protože mám podezření, že chce spáchat sebevraždu...takže se **dostal do léčebny**“ (X1)*

*„(...) bude to znít strašně blbě, že to s něčím spojuju, ale teď tyto osoby mají jednu věc společnou a jedná se o **hraniční poruchu osobnosti**, diagnostikovanou...jo, zde to bylo dokonce s invalidním důchodem...dvojkou...spojený jako na hlavu prostě“ (Y3)*

*„tak k tomu třetímu...tam to **opět skončilo na kriminálce**...on...on měl vlastně bez jedny všechny...všechny **poruchy osobnosti**...on byl vždycky na jedné i na druhé straně (...) protože tam **bylo taky jak fyzicky tak psychický týrání** (...) vlastně nechtěl žádnou medikaci, nechtěl žádný terapie a tak...prostě klasický...klasický chování, no... tak já jsem ale **nemohla odejít**, protože...jenom jsem něco řekla špatně a hned to tam bylo (směje se) no a nakonec jsem teda **skončila i s roztrženou hlavou a všechno možný**“ (X3)*

*„(...) drop je jedna forma a pak samozřejmě taková ta soběkritika to, že se hnuší člověk sám sobě...a zažila jsem tohleto taky, takže nechci aby se to stávalo jinam, myslím si, že **jsem si prošla dost zajímavějma nepěknými věcmi** a nechci, aby se dělali ostatními...vím, jak je těžký vyhodit stopku a když ten druhý se ti vysměje, vím, jak těžký je, když **překročí ten druhý tvé hranice** a uvědomí si to, že je překročil“ (X1)*

6.14 Negativní kontakty v rámci shibari

Respondenti často zmiňovali shibari komunitu. Každý z respondentů má svůj vztah k lidem a komunitě. Lidi z komunity byli opakovaně zmiňováni v kontextech vzájemně přátelské podpory, zdrojích zajímavých kontaktů a výměně zkušeností, ale zároveň v negativních kontextech především týkajících se pomluv a nevhodných lidí.

„obecně je tady s tím jako strašně velké problém...některé zdejší...v uvozovkách „riggerky“ tomu dávají...bych řekl špatné jméno“ (Y3)

*„mám za sebou, **jak dobré zkušenosti** s těma lidma...**tak i špatný**...ale myslím si, že já to...všechno tohle, co jsem...jakoby stalo, ať už dobrý nebo špatný, tak beru hrozně moc v tom, že mě to posunulo někam daleko dál...a můžu o tom mluvit...a můžu...a hlavně chci“ (X1)*

*„potkala jsem se s hromadou v uvozovkách „riggeru“, když jsem hledala právě někoho, s kým můžu vázat, co říkali, že teda dělají shibari, což je pro mě naprosto non-sexuální záležitost...a ve finále z ní vypadlo, že (pauza) vlastně hledají jenom nějakou holčičinu, **co by mohli svázat a ošukat**“ (X2)*

*„(...)že mi rupnou nervy...a...udělám nějaký rozsáhlý rozhovor o tom, co je špatně na naší...na naší scéně...pojmenuju...všechno co...co vím, že...haha, že kdo provedl...pujdou třeba do vězení nebo...že prostě budu navždy ten, kdo to prostě...napráskal všechno...no, bojím se, že lidi budou spíš **kretění**, že se nebude mít dobře, že bude mít dopad nějaký“ (Y2)*

*„jsem vlastně vděčná, že jsem nenarazila na nějakýho... zloducha (směje se) špatnýho člověka, který by mě prostě to BDSM úplně zničil.. tu představu...**na jednoho jsem narazila**, ale to už jsem narazila vlastně...až po tom, co jsem zjistila co je to dobrý...takže jsem... mohla říct ostatním, že takhle je to špatně a tenhle člověk je špatný...bohužel se o tom ví a nemluví se o tom“ (X3)*

6.15 Sebekritika – kritika sebe jako partnera

*„nejsem úplně zdravý člověk, jak po fyzické, tak psychické stránce, takže **udržování vztahů je se mnou dost jako velká práce**, jak s mojí, tak z partnerovy stránky“ (X2)*

„já se **nepovažuji za dobrého partnera** a myslím si, že bych nebyl dobrý otec...myslím si, že jsem docela fajn kámoš a docela fajn milenec...docela prima člověk do vázacích vztahů“ (Y2)

„vždycky to za sobě říkám, **já jsem hajzl**...já jsem prostě mrcha...a to...co si budu povídat...to ty holky láká na krátkodobý vztah, nechtějí to...hodnýho kluka, ale chtějí většinou toho, se kterým bude větší sranda“ (Y1)

„ted' vlastně jako čekáme až ona si najde práci...a jako...kdyby mě jako...fyzicky i psychicky vlastně...nebo na ty emoční i na ty psychický úrovni vlastně jako pustí...a bude sama schopná, vlastně si zase jako...někoho najít třeba dalšího...doufám, že lepšího někoho...lepšího, než jsem já, protože (směje se) prostě fakt...**mám spoustu jako... chyb**“ (XY2)

„na začátku vlastně...než jsem se uklidnila...haha...dá se říct...tak **mi ho bylo hrozně líto**...a i teďka jakoby zpětně mi je vlastně...jakoby přítele...hrozně líto **za to, co si všechno se mnou prožil**...ale jsem mu vlastně hrozně vděčná a vlastně úplně nechápu, jak mohl bejt tak silnej a všechno tohle vlastně...překročit a přesto mě mít rád, a přesto mi věřit“ (X3)

6.16 Kritéria výběru partnera

Participantů se značně lišili podle kritéria výběru partneru, přesto někteří shody se podařilo najít.

6.16.1 Otevřená mysl a rozum

„určitě chci jako holku, co **má všeobecný přehled** aspoň trochu...chtěl bych holku...určitě chci holku která...nemusí vědět všechno, to neví nikdo...to nevím ani já...ale nechci řešit s holkou, že se brání nějakým jako názorům...nějakým postojům k věcem a takhle...chci prostě mít jako **otevřenou holku**“ (XY2)

„hlavní požadavek, já potřebuju, aby ta holka **uměla přemýšlet**, a to i selským rozumem...jo...aby v tom mozku něco bylo“ (Y3)

„(...) aby připouštěli...aaa...určitou nemonogamii vztahů, případně otevřenost těch vztahů, našeho vztahu, který...který spolu máme...**inteligenci** mám rád“ (Y2)

„rozhodně by měl být otevřený jednak všemu obecně jakoby **open-minded** a druhak by neměl mít problém s otevřeným vztahu“ (X2)

„(...) má tu **otevřenou mysl**, dá se s ním normálně a v klidu povídat o věcech, které běžný člověk nechápe, dá se s ním řešit to, že shibari není o tom, že si na konci spolu zapícháme, což si myslí většina populace prostě“ (Y1)

6.16.2 Vzhled a sympatie

„chci, aby měla partnerka **pěknej zadek**...hahaha...hmm...a **obličej**“ (Y2)

„bych samozřejmě chtěl holku, která **nějak hezké vypadá**, protože samozřejmě krásný lidi přitahují krásné lidi“ (XY2)

„mi jde spíš jako o ty sympatie...v té osobě, **mně ta osoba musí být sympatická**“ (Y3)

„do nějaký míry se mi musí líbit...to jako...vizuálně **vzhled** je samozřejmě jedno z vlastností co člověk, ať chce nebo nechce, tak prostě kouká...po tom jestli se mu ten druhý vizuálně líbí“ (X1)

6.16.3 Soběstačnost

„nějakým způsobem alespoň **ochotný bejt zabezpečen**...jo, musí mít alespoň minimálně **finanční gramotnost**“ (X3)

„musí **mít stabilní práci**, nechtěla jsem, aby to byl člověk, kterýho bych musela živit“ (X1)

„jsem rád, když **mají svůj vlastní život**, který nekončí tím, že začne partnerství (...) jsem rád, když se o sebe lidi **uměj postarat**“ (Y2)

„chci někoho, kdo **samostatně funguje** a podobně“ (XY2)

6.17 Další zjištění

V průběhu analýzy jsem si poznamenala několik dalších trendů, které jsem netřídila podle témat z toho důvodu, že společně znaky jsou přítomni pouze u konkrétní gendrové kategorie/vázací roli anebo nesouvisejí s výzkumnými otázkami. Z toho důvodu, že skupina lidí praktikující shibari není prozkoumána dostatečně, přijde mi důležité stručně zmínit i tyto náhodně vyzorované údaje.

Respondenti projevovali větší nespokojenost s četností svázání v submisivní roli. Submisivní jedinci přímo zmiňovali, že by rádi byli svázáni častěji. Switchové zmínili, že uspokojit své submisivní stránky je to nejnáročnější. Participanti celkem buď přímo, nebo v rámci jednotlivých zkušeností poukazovali na to, že v shibari-světě najít vhodného riggra je problematičtější. Riggrové projevovali znepokojenost a obavy ohledně hrozby pomluv a zhoršení reputace v komunitě. Většina switchu také vykazovala stejné obavy ohledně své dominantnější stránky. U jedinců lze vyzorovat obavy ohledně možnosti způsobení nežádoucích následků. Každý z respondentů má vyzkoušené obě vazací role. Většina respondentů zmiňovala i zkušenost se sebesvazováním. Respondenti se lišili ohledně preferovaných kombinací shibari s dalšími praktikami, ale všichni se shodli na tom, že kombinace shibari s výpraskem může být občas vhodná.

Participanti, kteří byli v době rozhovoru v partnerském vztahu, vykazovali vysokou míru spokojenosti se svým vztahem a popisovali své vztahy jako funkční. Ohledně svých vztahů projevovali jenom mírnou znepokojenost především týkající se životní situace (finance, bydlení) a zřídka byla zmíněna nespokojenost s frekvencí partnerských aktivit (sex, akční). Většina participantů zmínila, že jsou všeobecně velmi vybíraví na lidi, které si k sobě připouští blízko. Některé z nich taky uváděli, že odfiltrování nežádoucích lidí proběhlo záměrně a kvalita vztahu a okolí nebyla pro nich dříve tak důležitá.

Většina respondentů projevila značnou schopnost a ochotu všimnout si pozitivní momenty v náročných situacích. Navíc jedinci s rozvinutou ženskou stránkou i přímo zmiňovali, že právě náročné zkušenosti přispěli k jejich sebezvoji. Většina respondentů zmiňovala přítomnost depresivních epizod v některých životních momentech. Dva z nich vážně plánovali sebevraždu. Dvojice respondentů uvedla, že mají diagnostikovanou poruchu s F-kódem.

Jenom 2 respondenti zmiňovali náročný vnitřní/vnější coming-out. Většina respondentů vykazovala příznaky spíše bezproblémového přijetí své sexuality a zájmu. Každý z respondentů měl tendenci porovnávat svůj zájem o klasický sex s většinovou populací. Nejčastěji respondenti subjektivně hodnotili svůj sexuální zájem spíše za podprůměrný, dva naopak za nadprůměrný. Ženy se přiznali, že mají sexuální zájem také o jiné ženy.

6.18 Odpovědi na výzkumné otázky

VO₁: Jak respondenti uspořádávají své partnerské vztahy? Většina respondentů preferuje otevřený vztah a jasnou komunikaci v partnerství. Uspořádávání vztahu se staví na hierarchickém modelu.

VO₂: Zda si vymezují pravidla/hranice ve vztazích? Ano

VO₃: Co charakterizuje jednotlivé typy vztahů? U partnerského a vázacího vztahu více společných rysů než odlišných. Odlišnost vázacího vztahu od partnerského je v tom, že v něm nejsou přítomny sex a očekávání.

6.19 Limity výzkumu

Limitu výzkumu vnímám hned několik. Především jde o malý výzkumný vzorek. Druhá věc je různorodost vzorku. Přestože participanti se od sebe v mnoha věcech značně lišily, věková kategorie vyšla docela homogenní. Věkové rozpětí vzorku je jenom 12 let a k tomu většině participantu na moment rozhovoru bylo buď 30 nebo 32let. Značně chybějí starší zástupci a počet účastníků pod 30 je nedostatečný. Vzorek je dostatečně rozmanitý co se týče partnerského stavu, ale chybějí svobodné ženy a počet zadaných mužů je nedostatečný. Dalším limitem je způsob hledání respondentů. To, že se mi respondenti ozývali sami, může svědčit v jisté míře o extroverzi jedinců. Navíc každý respondent je nebo nějakou dobu byl aktivní i v rámci shibari komunity, což taky může svědčit o nedostatku jedinců s introvertní povahou ve vzorku. Přejde mi to obzvlášť důležité zmínit ve výzkumu tohoto typu, protože vztah je sociokulturním konstruktem a je přímo spojen s normami konkrétní skupiny.

Vzhledem ke kvalitativnímu přístupu výzkumu a výše uvedenými limitami výsledky samozřejmě se nedá zobecnit. Přesto může sloužit podkladem a inspiraci k dalším výzkumům. Tim, že shibari skupina skoro vůbec není prozkoumána - chybějí jak obecní mapovací výzkumy, tak i ty se zaměřením na specifitější aspekty. V rámci témat tohoto výzkumu působí jako vhodný například kvantitativní výzkum partnerských vztahu u lidí praktikujících svazování na širším výzkumném vzorku. Taky by bylo záhodné provést další kvalitativní výzkum, zaměřený konkrétně na vázací vztahy.

7 Diskuse

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké mají vztahy lidi praktikující svazování. Pomocí tematické analýzy rozhovorů s 7 jedinci provozujícími shibari bylo objeveno 15 společných aspektů jejich vztahu.

Vztahy participantů se lišili podle modelu. Většina participantů podle příznaků směřuje k otevřenému typu vztahu, kde jsou partnerům oboustranně povolené těsné vazby s lidmi mimo partnerství za předem stanovených pravidel. O tom, že jde o tento typ vztahu svědčí i to, že účastníci mnohokrát zdůrazňovali důležitost komunikace a upřímnosti ve vztazích. Přítomnost hierarchických rysů v těchto vztazích, kde respondenti mají více než jednoho blízkého partnera taky svědčí o tom, že jde spíše o vztahy otevřené a ne polyamorické. Ve vztazích některých respondentů jsou hranice nastaveny spíše nerovnoměrně anebo jsou postaveny s velkou oporou na model mononormativnosti, kde on jen konfrontován částečně přítomnosti osob podle příznaků neplnících dichotomie kamarád/mileneček. Žádný z participantů ani jednou nezmiňoval skrývání svých vázacích partnerů od primárních partnerů, navíc každý participant uvedl, že se partneři mezi sebou znají, pokud chtějí, a navíc někteří si i hrají mezi sebou taky.

Většina participantů uvedla, že se svým primárním partnerem spíše shibari nepraktikují, nebo vázání v rámci partnerského vztahu neplní potřeby jedinců. Překvapivě naopak v rámci jednotlivých významných vzpomínek o shibari nebo partnerství bylo několikrát zmíněné jednotlivá vázání v rámci partnerského vztahu. Zajímavé je, že i přes to, že v průběhu jednotlivých rozhovorů párkrát bylo zmíněno, že by participanté chtěli partnera vyloženě z BDSM komunity, anebo zmiňovali přání úchylné kompatibility, naprostá většina participantů zmiňovala, že jejich partneři nejsou úplně na první pohled kompatibilní a jejich vztah je založen na jiných věcech. Většina z výše zmíněných dokonce dokázala využít sexuální odlišnost partnera.

Za nejzajímavější zjištění výzkumu považují podobnost vázacího a partnerského vztahu, kterou vnímají i sami participanté. Dokonce v některých rozhovorech bylo účastníky zmíněno, že z emocionálního hlediska ve vázacím vztahu jsou občas naopak přítomní další elementy, které v některých případech vytvářejí silnější blízkost než v partnerském vztahu. Tyto konkrétní elementy se lišili podle vázacích záměrů jednotlivých participantů, proto ve výsledcích zmínění nebyli. Tento výzkum je zaměřen primárně na partnerský vztah, ale jednoznačně považují vázací vztah sám o

sobě za zajímavý typ. Participanti opakovaně zmiňovali komunikaci, důvěru, podporu, péče a opravdovost v obou typech vztahu. Signifikantní rozdíl byl jednoznačný, co se týče sexu. Účastníci se shodují v tom, že sex za některých okolností může být součástí vázacího vztahů, ale sám o sebe vázací vztah není o sexu. Důležité také je, že v kontextu partnerského vztahu sex naopak byl zmiňován často. V příbězích o svých vázacích partnerech a začátku vázacího vztahu participanti zmínili, že neměli žádná očekávání a celkem do podobných interakcí vstupují bez očekávání. Respondenti mají podobnou tendenci i co se týče romantických vztahů. Více účastníků zmiňovalo, že vztahy s partnery na začátku byli spíše kamarádské. U více participantů v příbězích o začátcích vztahu byli zmíněny některé osobní situační komplikace, kdy partner/participant podal druhému pomocnou ruku. Pomoc a podpora ve vztahu vázacím hraje role pro účastníky taky, ale především jde o psychickou podporu. Všichni participanti udržují kontakt a potýkají se s vázacími partnery i mimo provazy. Vztah teda existuje i mimo rámec aktivit a prolíná se do běžného života účastníku.

Pro respondenty otevřená komunikace s partnery hraje důležitou roli, opakovaně bylo zmíněno že je nezbytná pro harmonii ve vztahu. Většina participantů nepovažuje za nevěru činy, které jsou předem jasné vykomunikované, nic se neskrývá a nikdo nikomu nelže. Participanti ve svých vztazích mají hranice, které stanovují individuálně podle přání obou partnerů. Ve většině vztahů svoboda a hranice jsou oboustranné a právo využití volnějších hranic mají oba. Vícekrát byl zmíněn hierarchický model uspořádání vztahu, kdy partneři berou ohled především na přání a postoje primárního partnera. Respondenti zmínili, že v jejich vztazích občas je nějaká žárlivost, ale ve většině vztahů spíše výjimečně. Většina respondentů má za sebou zkušenost s nevěrou ze svojí nebo partnerovy strany.

Většina respondentů se potýkala v životě s toxickými lidmi v partnerských a vázacích vztazích vícekrát. U dvou respondentek první vztah začal od 13ti a v těchto vztazích bylo přítomno násilí, zneužívání a manipulace. Více respondentů zmiňovalo zkušenosti s lidmi, trpícími na psychiatrická onemocnění. S manipulacemi se účastníci setkávali rovněž vícekrát. Byla zmiňována nespokojenost účastníků i s jednáním osob ze shibari komunity. Přesto, že v rozhovorech často byly zmíněny i pozitivní stránky shibari komunity jako celku, znepokojenost z jednání některých členů byla pro účastníky společným tématem.

Co se týče kritérií výběru partnera, jednotlivé složky se značně lišily, ale některé společné znaky bylo přesto možné vysledovat. Rozum partnera a jeho schopnost myslet otevřeně byla v kritériích zmiňována nejčastěji. Zajímavé je, že především muži zdůrazňovali důležitost této kvality. Pro většinu participantů hraje roli vzhled partnera. Vícekrát byla zmíněna schopnost partnera se o sebe postarat a zabezpečit. Moji pozornost přitáhlo to, že většina účastníků projevila vysokou míru sebekritiky ohledně vyhodnocování sebe sama jako partnera.

Závěr

Středobodem zájmu představené bakalářské práce byly vztahy lidí praktikující shibari. V teoretické části práce byl představen BDSM a jeho jednotlivé aspekty. Dále bylo popsáno shibari. V následující části byly představeny sexuologické změny v MKN-11 a byla představena historie zařazení a vyřazení sadomasochismu z manuálu. Třetí kapitola byla věnována partnerským vztahům a jejím typům. V praktické části byl popsán kvalitativní výzkum partnerských vztahu u lidí praktikujících shibari a byli představeni výsledky tematické analýzy rozhovorů s respondenty.

V průběhu výzkumu mezi účastníky byla nalezena společná témata, která pomohla odpovědět na výzkumné otázky. Bylo zjištěno, jak respondenti uspořádávají své vztahy. Byli představeny společné a rozdílné charakteristiky vázacích a partnerských vztahů participantů.

Uspořádání partnerských vztahu u představených participantů je složitý a mnohokomponentní proces, ve kterém ale je určitá struktura. Ve vztazích participantů lze vyzorovat hierarchická nastavení, především s ohledem na primárního partnera. Vztahy participantů konfrontují jednoduchý mononormativní model vztahu a vyžadují od partnerů dobré komunikační schopnosti a přizpůsobování detailů modelu vztahu podle konkrétního partnera.

Cílem práce bylo představit vztahy lidí praktikujících svazování a zdůraznit nedostatek výzkumu a akademických publikací na téma shibari.

Seznam použité literatury

1. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5* (5th ed). American Psychiatric Association.
2. Aveling, E.-L., & Jovchelovitch, S. (2014). Partnerships as knowledge encounters: A psychosocial theory of partnerships for health and community development. *Journal of Health Psychology, 19*(1), 34–45. <https://doi.org/10.1177/1359105313509733>
3. Barkas, G. (2017). *Archeology of Personalities: A Linguistic Approach to Erotic Rope Bondage*. CreateSpace Independent Publishing Platform.
4. Bauer, R. (2019). BDSM relationships. In *Expanding the Rainbow*, (s. 135-147). Brill.
5. Bowen, W. (2018). *Vztahy bez stížností*. Synergie Publishing SE.
6. Braun, V., & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology. Qualitative research in psychology, 3*(2), 77-101.
7. Contu, A., & Girei, E. (2014). NGOs management and the value of ‘partnerships’ for equality in international development: What’s in a name? *Human Relations, 67*(2), 205–232. <https://doi.org/10.1177/0018726713489999>
8. Crane, D. R., Middleton, K. C., & Bean, R. A. (2000). Establishing Criterion Scores for the Kansas Marital Satisfaction Scale and the Revised Dyadic Adjustment Scale. *The American Journal of Family Therapy, 28*(1), 53–60. <https://doi.org/10.1080/019261800261815>
9. Csikszentmihalyi, M. (2015). *Flow: O štěstí a smyslu života*. Portál.
10. Cutler, B. (2003). *Partner selection, power dynamics, and sexual bargaining in self-defined BDSM couples*. [Disertační práce]. The Institute for Advanced Study of Human Sexuality.
11. Cutler, B., Lee, E. M., Cutler, N., & Sagarin, B. J. (2020). Partner Selection, Power Dynamics, and Mutual Care Giving in Long-Term Self-Defined BDSM Couples. *Journal of Positive Sexuality, 6*(2), 86-114.

12. Dancer, P. L., Kleinplatz, P. J., & Moser, C. (2006). 24/7 SM slavery. *Journal of Homosexuality*, 50, 81-101.
13. Donnellan, M. B., Larsen-Rife, D., & Conger, R. D. (2005). Personality, Family History, and Competence in Early Adult Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 562–576. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.3.562>
14. Downing, L. (2007). Beyond safety: Erotic asphyxiation and the limits of SM discourse. In D. Langdridge & M. Barker (Eds.), *Safe, Sane and Consensual: Contemporary Perspectives on Sadomasochism* (s. 119-132). Palgrave Macmillan.
15. Drdová, L. (2020). *From Steel to Plush: Symbolic Boundaries, Authenticity and Inauthenticity in the BDSM Subculture* [Disertační práce. Masarykova univerzita]. https://is.muni.cz/th/sdf5k/DRDOVA_dissertation_thesis_final2.pdf
16. Faccio, E., Casini, C., & Cipolletta, S. (2014). Forbidden games: The construction of sexuality and sexual pleasure by BDSM ‘players’. *Culture, health & sexuality*, 16(7), 752-764.
17. Fairbrother, N., Hart, T. A., & Fairbrother, M. (2019). Open Relationship Prevalence, Characteristics, and Correlates in a Nationally Representative Sample of Canadian Adults. *The Journal of Sex Research*, 56(6), 695–704. <https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1580667>
18. Ferjenčík, J. (2008). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Portál.
19. Fiori, K. L., Rauer, A. J., Birditt, K. S., Marini, C. M., Jager, J., Brown, E., & Orbuch, T. L. (2018). “I Love You, Not Your Friends”: Links between partners’ early disapproval of friends and divorce across 16 years. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(9), 1230–1250. <https://doi.org/10.1177/0265407517707061>
20. Galati, M. (2017). *The therapeutic impact of rope bondage: A case study in the UK* [Disertační práce. University College London]. https://www.researchgate.net/publication/326489528_The_Therapeutic_Impact_of_Rope_Bondage_a_case_study_in_the_UK

21. Hammack, P. L., Frost, D. M., & Hughes, S. D. (2019). Queer intimacies: A new paradigm for the study of relationship diversity. *The Journal of Sex Research*, 56(4-5), 556-592.
22. Hines, S., & Taylor, Y. (2012). *Sexualities: Past Reflections, Future Directions*. Springer.
23. Holvoet, L., Huys, W., Coppens, V., Seeuws, J., Goethals, K., & Morrens, M. (2017). Fifty shades of Belgian gray: The prevalence of BDSM-related fantasies and activities in the general population. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(9), 1152-1159.
24. Jones, Z. (2020). *Pleasure, Community, and Marginalization in Rope Bondage: A qualitative investigation into a BDSM subculture* [Disertační práce. Carleton University]. https://curve.carleton.ca/system/files/etd/de0904c2-f192-43be-a2ca-cd54ed9a9d36/etd_pdf/c626fc910a250b34026b73e5b6f779ed/jones-pleasurecommunityandmarginalizationinrope.pdf
25. Kolmes, K., Stock, W., & Moser, C. (2006). Investigating Bias in Psychotherapy with BDSM Clients. *Journal of Homosexuality*, 50(2-3), 301-324. https://doi.org/10.1300/J082v50n02_15
26. Krafft-Ebing, R., & Chaddock, C. G. (1893). *Psychopathia sexualis: With especial reference to contrary sexual instinct: A medico-legal study*. FA Davis.
27. Lacinová, L., Ježek, S., & Macek, P. (2016). *Cesty do dospělosti: Psychologické a sociální charakteristiky dnešních dvacátníků*. Masarykova univerzita.
28. Master „K“. (2015). *The Beauty of Kinbaku*. King Cat Ink.
29. Mediatly.co. (n.d.). *MKN-10*. <https://mediatly.co/cz/icd/F00-F99/set/F60-F69/cls/F65.5/Sadomasochismus>
30. Midori. (2002). *The Seductive Art of Japanese Rope Bondage*. Greenery Press.
31. Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada Publishing.
32. Money, J. (1986). *Lovemaps: Clinical concepts of sexual/erotic health and pathology, paraphilia, and gender transposition in childhood, adolescence, and maturity*. Irvington Publishers, Inc.

33. Moors, A. C., Gesselman, A. N., & Garcia, J. R. (2021). Desire, Familiarity, and Engagement in Polyamory: Results From a National Sample of Single Adults in the United States. *Frontiers in Psychology*, *12*, 619640. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.619640>
34. Moser, C., & Kleinplatz, P. J. (2006). Introduction: The State of Our Knowledge on SM. *Journal of Homosexuality*, *50*(2–3), 1–15. https://doi.org/10.1300/J082v50n02_01
35. Newmahr S. (2011). *Playing on the edge. Sadomasochism, Risk, and Intimacy*. Indiana University Press.
36. Noble, I., & Širka, Z. (2021). *Kdo je člověk? Teologická antropologie ekumenicky*. Karolinum.
37. Novotná, J., & Vojáčková, H. (2015). Disorders of sexual preference in the perception of the general public. *GRANT Journal*. College of Polytechnics. 46-48 <https://www.grantjournal.com/issue/0402/PDF/0402novotna.pdf>
38. Ordean, I. C., & Pennington, H. (2019). El Bondage con Cuerdas y las Corporalizaciones Afectivas: Un Análisis Rizomático. *Corpo Graffias Estudios críticos de y desde los cuerpos*, *6*(6), 63-78.
39. Ortmann, D., & Sprott, R. (2013). *Sexual outsiders: Understanding BDSM sexualities and communities*. Rowman & Littlefield.
40. Páv, M. M., & Brichcín, M. S. (2019). Sexuální násilí a parafilie, existuje patologická sexuální agresivita či nikoliv?. *Psychiatrie pro praxi*, *20*(1), 17-20.
41. Reed, G. M., First, M. B., Kogan, C. S., Hyman, S. E., Gureje, O., Gaebel, W., Maj, M., Stein, D. J., Maercker, A., Tyrer, P., Claudino, A., Garralda, E., Salvador-Carulla, L., Ray, R., Saunders, J. B., Dua, T., Poznyak, V., Medina-Mora, M. E., Pike, K. M., ... Saxena, S. (2019). Innovations and changes in the ICD-11 classification of mental, behavioural and neurodevelopmental disorders. *World Psychiatry*, *18*(1), 3–19. <https://doi.org/10.1002/wps.20611>
42. Rogak, H. M. E., & Connor, J. J. (2018). Practice of consensual BDSM and relationship satisfaction. *Sexual and Relationship Therapy*, *33*(4), 454–469. <https://doi.org/10.1080/14681994.2017.1419560>

43. Rogak, H. M., & Connor, J. J. (2018). Practice of consensual BDSM and relationship satisfaction. *Sexual and Relationship Therapy*, 33, 454-469.
44. Ruiz, M. A., Pincus, A. L., Borkovec, T. D., Echemendia, R. J., Castonguay, L. G., & Ragusea, S. A. (2004). Validity of the Inventory of Interpersonal Problems for Predicting Treatment Outcome: An Investigation With The Pennsylvania Practice Research Network. *Journal of Personality Assessment*, 83(3), 213–222. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa8303_05
45. Sagarin, B., Lee, M., & Klement, K. (2015). Sadomasochism without Sex? Exploring the Parallels between BDSM and Extreme Rituals. *Journal of Positive Sexuality*, 1, 50-55.
46. Šárka, G., & Jiří, K. (2009). *Rodinná terapie: Systemické a narativní přístupy, 2., doplněné a přepracované vydání*. Grada Publishing a.s.
47. Seiler, E. (2010). *S/M: kniha pro sadomasochisty a pro ty, kteří se jimi chtějí stát*. Emil Seiler.
48. Shahbaz, C., & Chirinos, P. (2016). *Becoming a kink aware therapist*. Routledge.
49. Simula, B. L., & Sumerau, J. (2019). The use of gender in the interpretation of BDSM. *Sexualities*, 22(3), 452–477. <https://doi.org/10.1177/1363460717737488>
50. Soukup, V. (2011). *Antropologie: Teorie člověka a kultury*. Portál.
51. Strizzi, J. M., Øverup, C. S., Ciprić, A., Hald, G. M., & Træen, B. (2022). BDSM: Does it Hurt or Help Sexual Satisfaction, Relationship Satisfaction, and Relationship Closeness? *The Journal of Sex Research*, 59(2), 248–257. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1950116>
52. Townsend, L. (1972). *The leatherman's handbook*. Olympia Press.
53. Weiss, P. (2002). *Sexuální deviace: Klasifikace, diagnostika a léčba*. Portál.
54. Weiss, P. (2017). *Poruchy sexuální preference*. Galén.
55. Who.int. (2018, 18. června). *ICD-11: Classifying disease to map the way we live and die*, [cit. 2022-07-19]. <https://www.who.int/news-room/spotlight/international-classification-of-diseases>

56. Williams, D. J., Thomas, J. N., Prior, E. E., & Christensen, M. C. (2014). From “SSC” and “RACK” to the “4Cs”: Introducing a new framework for negotiating BDSM participation. *Electronic Journal of Human Sexuality*, 17(5), 1-10.
57. Wright, S. (2018). De-Pathologization of Consensual BDSM. *The Journal of Sexual Medicine*, 15(5), 622–624. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2018.02.018>
58. Zeldin, S., Christens, B. D., & Powers, J. L. (2013). The Psychology and Practice of Youth-Adult Partnership: Bridging Generations for Youth Development and Community Change. *American Journal of Community Psychology*, 51(3–4), 385–397. <https://doi.org/10.1007/s10464-012-9558-y>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled informací o participantech.....	32
---	----

Seznam příloh

Příloha 1: Informovaný souhlas.....	I
Příloha 2: Scénář rozhovoru	II

Přílohy

Příloha 1: Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

Výzkum „ Partnerské vztahy u lidí praktikujících svazování “ se zaměřuje na zkušenosti osob, které se věnují shibari. Je prováděn pro účely zpracování bakalářské práce na Pražské vysoké škole psychosociálních studií a případné odborné publikace na toto téma. Bude veden formou rozhovoru. Průběh rozhovoru bude nahráván a ze zvukového záznamu bude následně pořízen doslovný přepis, který bude dále analyzován a interpretován. Zvukový záznam bude sloužit pouze pro potřebu doslovného přepisu a bude k dispozici pouze Darii Vasilieve, po vytvoření přepisu bude smazán. Doslovný přepis bude důsledně anonymizován tak, aby bylo dosaženo co největší anonymity a ochrany všech osob zmíněných v průběhu rozhovoru a aby nebylo možné tyto osoby na základě anonymizovaného přepisu jasně identifikovat. Budou změněna všechna jména osob a míst, které se v přepisu vyskytnou. Doslovné citace částí anonymizovaného doslovného přepisu mohou být použity v závěrečné bakalářské práci nebo v odborné publikaci.

Za provedení výzkumu zodpovídá:

Daria Vasilieva, studentka Pražské vysoké školy psychosociálních studií,
vasilieva.d@gmail.com

Vědoucí bakalářské práci: Mgr. Ing. Eva Dubovská, eva.dubovska@centrum.cz

Prohlášení: Souhlasím s poskytnutím rozhovoru a dalších souvisejících informací. Rozumím obdrženému textu a souhlasím s jeho obsahem. Rozumím tomu, že obsahem rozhovoru a dalších informací mohou být i osobní a citlivé záležitosti a obtížná témata. Rozumím tomu, že nemusím odpovídat na obtížné nebo nepříjemné otázky. Rozumím tomu, že mohu úplně zrušit svou účast na výzkumu. Podle zákona 101/2000 Sb. O ochraně osobních údajů a jejich uchování v informačních systémech ve znění zákona č. 250/2014 Sb. platného od 1. 1. 2015. uděluji souhlas s účastí v uvedeném výzkumném projektu a s poskytnutím výzkumného materiálu.

V dne Podpis:

Příloha 2: Scénář rozhovoru

V tomto rozhovoru bych se s tebou chtěla bavit o tom, jak vlastně vypadají tvé vztahy, jak je navazuješ, udržuješ a jaké místo má v těchto procesech shibari. Jednoduše by mě zajímal tvůj příběh a zkušenost ve vztazích ve vztahu k shibari. Abys měl nějakou představu, tak tenhle rozhovor bude trvat okolo hodiny a půl. Pokud to půjde, buď tak upřímněj, jak to půjde. Samozřejmě tvoje účast je zcela dobrovolná a vše, co řekneš, bude vnímáno jako důvěrné a analyzována budou jen již anonymizovaná data. Z důvodu toho, že se jedná o vědecký projekt, si budu celý rozhovor nahrávat, ale nahrávka bude okamžitě přepsána a text anonymizován. Kdykoliv můžeš rozhovor ukončit, kdykoliv se můžeš na cokoli zeptat, já si velice vážím tvého času i ochoty pomoci porozumět tomu, jaké to je a co se děje v partnerských vztazích u lidí praktikující shibari. Chceš se k tomu teď na něco zeptat: máš nějaké otázky? Můžeme začít?

PŘEDSTAVA

Co si představíš, když se řekne kombinace slov partnerský vztah a shibari, co ti proběhne hlavou?

NARACE

Chtěla bych tě poprosit, abys mi vyprávěl tvůj příběh od chvíle, kdy jsi se rozhodoval shibari zkusit poprvé až do této chvíle.

Jak dlouho se tomu věnuješ?

Kombinuješ li shibari aktivity s dalšími praktikami? Co se ti líbí?

V jaké roli provozuješ shibari? (rigger, model, switch)

Jaká jsi měl očekávání předtím jak jsi to zkusil? Jak se naplňují?

Kdy jsi se poprvé s někým vazal?

Co tomu předcházelo?

Jak jsi se k tomu dostal?

NAVAZOVANI VZTAHU

Zajímalo by mě, jak se ti celkem daří ve vztazích. Popiš mi prosím, jaké to je s navazováním a udržením vztahu.

Jak by jsi popsal tvoji zkušenosti s randěním?
Jak partneři reagují na tvoje nápady, názory a způsoby jak se vyjadřuješ?
Vnimaš od lidí podporu?
Setkáváš se s odsouzením kvůli své sexualitě?
Jaké u tebe ve vztazích má místo kompromis?
Jaké máš požadavky na partnera?
Co by rozhodně partner měl splňovat?
Jaký by rozhodně partner neměl být?
Častěji přizpůsobuješ se partnerům anebo spíše oni tebe?

SOUČASNÉ VZTAHY

Nyní bych se tě chtěla zeptat na tvoji současnou romantickou situaci. Jak to máš? Ty jsi současně ve vztahu?

ano

Jak by jsi popsal tvůj vztah?
Jak dlouho jste spolu?
Jaká byla tvá představa o partnerství před tím, než jste spolu začali chodit?
Odpovídá váš vztah původní představě?
Jak se tvoje představa o partnerství změnila?
Změnily se tvoje aktivity nebo chování od doby co se vídáte?
Čemu si tu změnu přisuzuješ?
Co bylo doposud ve vašich vztazích nejlepší?
Co bylo nejhorší?
Kdybys v tomto vztahu mohl něco změnit, co by to bylo?

ne

Jak dlouho jsi sam?
Jak by jsi popsal tvůj předešlý vztah?

Jak dlouho byli jste spolu?

Jaká byla tvá představa o partnerství před tím, než jste spolu začali chodit?

Jak se tvoje představa o partnerství změnila?

Změnily se tvoje aktivity nebo chování v průběhu vztahu?

Čemu si tu změnu přisuzuješ?

Co bylo ve vašich vztazích nejlepší?

Co bylo nejhorší?

Kdybys v tomto vztahu mohl něco změnit, co by to bylo?

Vyhovuje ti být sám?

Máš aktuálně partneri ke svazování?

ano

Kolik partneru ke svazování aktuálně máš?

Máš nějaké oblíbení a výjimeční partneri?

Jak dlouho jste se spolu vážete?

Jak trávíte spolu čas?

Jak často se vídáte?

Jak často jste v kontaktu?

Jak bys popsal váš vztah?

Jaká byla předtím, než jste se začali spolu vázat tvoje představa tohoto partnerství?

Odpovídá to tvoji původní představě?

Změnily se tvoje aktivity nebo chování od doby co se vídáte?

Co bylo doposud ve vašich vztazích nejlepší?

Co bylo nejhorší?

Kdyby jsi v tomto vztahu mohl něco změnit, co by to bylo?

ne

Popiš mi, prosím, svůj příběh. Jakou máš zkušenost se svazováním a jak tvoje partneři tě ovlivnili

Přal bys někoho mít na svazování?

Kolik partneru jsi měl?

Jak dlouho jste se spolu vazaly?

Jak trávili spolu čas?

Jak často se vídali?

Jak často jste byli v kontaktu?

Jak bys popsal váš vztah?

Jaká byla předtím, než jste se začali spolu hrát Vaše představa tohoto partnerství?

Odpovídalo to tvoji původní představě?

Změnily se tvoje aktivity nebo chování během partnerství?

Co bylo ve vašich vztazích nejlepší?

Kdyby jsi v tomto vztahu mohl něco změnit, co by to bylo?

Jak se vztah skončil?

VZTAHOVA DYNAMIKA

Zajímalo by mě, jak se odděluješ vztahy romantické, sexuální a vázací vztahy. Jak se ti daří udržet balanci?

Znají se tvoje partneři mezi sebou?

Je některý z vás někdy žárlivý?

Jak se stanoví hranice nevěry?

Co je ok a co už je přes čáru?

Byl-li váš tvůj vztah někdy ohrožen další osobou?

Měls pocit, že někdo z vás byl ve vztahu zneužíván nebo ohrožován?

Co se stalo a co jsi dělal?

NEJTĚŽŠÍ ZKUŠENOST

Popiš mi prosím tvoji nejtěžší/nejnáročnější zkušenost, kterou jsi zažil v partnerských vztazích? Co bylo na té situaci nejtěžší?

Jak ses tehdy cítil/a? Jak to dopadlo? Co ti to pomohlo zvládnout? která z nich je ta nejtěžší?

Popiš mi prosím tvoji nejtěžší/nejnáročnější zkušenost, kterou jsi zažil ve vztacích vazacích? Co bylo na té situaci nejtěžší?

Jak ses tehdy cítil/a? Jak to dopadlo? Co ti to pomohlo zvládnout? která z nich je ta nejtěžší?

NEJPOZITIVNĚJŠÍ ZKUŠENOST

Popiš mi prosím tvoji nejpozitivnější/nejlepší zkušenost, kterou jsi zažil v partnerských vztazích?

Co bylo na té situaci nejlepší?

Jak ses cítil/a? Co ti běželo hlavou?

Popiš mi prosím tvoji nejpozitivnější/nejlepší zkušenost, kterou jsi zažil ve vztacích vztazích?

Co bylo na té situaci nejlepší?

Jak ses cítil? Co ti běželo hlavou?

BUDOUCNOST

Do teď jsme se bavili spíš o minulosti a přítomnosti, určitě máte ale nějakou představu i o svojí budoucnosti. Chtěla bych se tedy zeptat na tvoje očekávání, plány, přání nebo obavy týkající se budoucnosti. Jaká máš očekávání a plány ohledně partnerství?

Jaká máš přání?

Jaká máš obavy?

Máš v plánu založit si rodinu?

Jak přemýšlíš o možnosti mít děti?

ENABLING

Ted' bych se zeptala, co bys vzkázal svému okolí, kdybys měl tu možnost.

Co bys vzkázal svému partnerovi?

Co bys vzkázal svým vázacím partnerum?

Co bys vzkázal lidem s podobnými zajmy?

Co bys vzkázal lidem které o shibari nevědí nic?

Na závěr bych se chtěla zeptat, jestli je něco, co v rozhovoru nezaznělo? Co ti ted' ještě běží hlavou a chceš to sdílet.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora: Daria Vasilieva

Studijní program: Psychologie

Název práce: Partnerské vztahy u lidí praktikujících svazování

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Eva Dubovská

Rok dokončení práce: 2022

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)

Přímé citace: 37 382

Ostatní text: 89 953

Celkový počet znaků: 127 335

Počet pramenů a literatury: 58

Názvy souborů

Text práce ve formátu PDF: BP-Daria-Vasilieva

Další soubory: NEZVEREJNOVAT.zip

**Posudek vedoucího/opravená bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Daria Vasilieva
 Obor studia: Psychologie
 Název práce: Partnerské vztahy u lidí praktikujících svazování
 Vedoucí/opravená práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 67
 Počet stránek příloh: 7
 Počet titulů v seznamu literatury: 58

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x	x		
--	---	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		x		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x	x		
--	---	---	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

		x		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěla/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	x	x		
--	---	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Jak si vysvětľujete tak silný výskyt tématu, který jste nazvala „toxičtí lidé“ (kap. 6.13) a sebekritiky, dle které se většina vzorku považuje za „zlé“ partnery (6.15)?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Teoretická část práce se věnuje problematice BDSM a partnerských vztahů. Teoretická část je zpracována kvalitně za použití dostatečného objemu odborné literatury.

Praktická část práce si klade za cíl zjistit, co charakterizuje partnerské vztahy lidí, kteří praktikují svazování. Autorka vychází ze sedmi hloubkových rozhovorů, které analyzuje metodou tematické analýzy. Oceňuji úpřímnost autorky při popisu své motivace k výzkumu a poctivou sebereflexi.

Tematická analýza je provedena pečlivě a metodicky správně, výsledná témata jsou zajímavá a vyčerpávající. Bohužel zde chybí víc interpretace, většinu textu výsledkové části tvoří citace s velmi omezeným výkladem, co připisují možným obavám z překročení limitu délky práce. Je to škoda, protože dle citovaných výroků je zde mnoho zajímavých témat a pod-témat, o kterých by šlo ještě detailněji pojednat. Na druhé straně kladně hodnotím náročnost získání vzorku a provedení rozhovorů, rozhovory jdou dostatečně do hloubky, je vidět, že autorce se povedlo navázat dobrý kontakt s participanty.

Oceňuji také samostatný a iniciativní přístup autorky.

Silné stránky:

- kultivovaná práce s textem a s odbornou literaturou
- náročnost získání vzorku
- pečlivě provedená analýza, zajímavá zjištění
- těžce dostupná vzorka participantů

Slabé stránky:

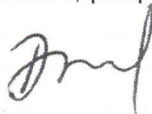
- i když byla podle mých informací provedena jazyková korektura, v práci je stále velké množství chyb
- málo prostoru pro interpretace

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~*

Navrhovaná klasifikace:

Výborný až Velmi dobrý, dle obhajoby

Datum, podpis: V Praze, 15.9.2022

* nehodící se, škrtněte

**Posudek oponenta bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: Daria Vasilieva
Obor studia: Psychologie
Název práce: Partnerské vztahy u lidí praktikujících svazování
Oponent práce: Mgr. Johana Růžičková, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 59

Počet stránek příloh: 7

Počet titulů v seznamu literatury: 58

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

			x	
--	--	--	---	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

x				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

x				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

		x		
--	--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		x		
--	--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Navrhujete provést další kvalitativní výzkum zaměřený na vazací vztahy. Co by mělo být jeho předmětem, hlavními výzkumnými otázkami?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka zvolila téma velmi originální, zvláště v českém prostředí neprobádané. Oceňuji její odvahu jít touto nevyšlapanou cestou, což např. znamenalo nutnost čerpat z velké části ze zahraničních zdrojů. Tato cesta měla ovšem i svá rizika, kterým bylo těžké se vyhnout. Je jím např. nedostatek českých termínů. Text je tak plný cizích výrazů a zkratek, které bohužel dosti narušují čtenářův komfort a celkový dojem z textu.

Při čtení teoretické části textu jsem byla chvílemi na pochybách, zda čtu opravdu práci psychologickou. Zvláště některé kapitoly jsou spíše popisného až technicistního rázu (kap. Svazování), tento způsob ovšem proniká do kapitol ryze psychologických (definice partnerských vztahů jako: „... mezilidskou interakci se zástupci stejného nebo opačného pohlaví...“). Autorka tak přebírá silně objektivizující a ve své podstatě odlidštěné pojetí mezilidských vztahů a sexuality typické pro některé současné psychologické a sexuologické koncepce.

Toto vstupuje i do výzkumné části. Neměla jsem k dispozici přepisy rozhovorů, ovšem samotný scénář v sobě zahrnuje řadu otázek spíše dotazníkového typu, mnohé z otázek jsou otázkami uzavřenými („Jak často jste v kontaktu?“, „Vyhovuje ti být sám?“). Podobně nevhodné je pro kvalitativní výzkum zodpovězení výzkumných otázek jednou větou, resp. slovem (viz str.56). Analýza rozhovoru je sycena množstvím citací, bohužel nezřídka chybí autorčin vstup, její vlastní popis daného tématu. Čtenář si tak musí vystačit s názvem tématu a citacemi z rozhovoru, což nepovažuji za optimální.

Zdařilá je naopak úvodní část výzkumné části, ve které autorka popisuje metodologii včetně všech jejích náležitostí.

Z formálního hlediska je práce uspokojivá. Text je přehledně a logicky řazený do kapitol a subkapitol. Problematická je jazyková úroveň textu, nacházíme v něm řadu pravopisných a stylistických chyb, někdy v míře, která dosti zhoršuje jeho srozumitelnost. Chápu, že čeština není autorčím rodným jazykem, tím spíše bych při psaní další práce doporučovala důkladnou korekturu.

Předložený text splňuje nároky na bakalářskou práci, doporučuji ho tedy k obhajobě a

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

Datum, podpis:

